Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20 ЙИЛ ЧИҚИШИ. № 234 (4950). | 28 ноябрь, 1973 йил ● ЧОРШАНБА | Баҳоси 2 тийин.

ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИ

РАЙОН ВА ШАҲАР партия ташкилотлари ҳаётида муҳим воқеа ҳисобланган партия конференцияларининг бошланишига саноқли кунлар қолди. Шу кеча-кундузда бу анжуманларга ҳамма ерда ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўрилмоқда. Партия конференцияларида қуйи партия ташкилотларининг вакиллари — саноат, қишлоқ хўжалиги, қурилиш илғорлари, донгдор кишилар, фан, маданият, санъат ва адабиёт вакиллари, турли касб ва ҳунар эгалари бўлмиш коммунистлар иштирок этадилар. Улар район ва шаҳар партия ташкилотларининг ҳисобот даврида амалга оширган ишларни муҳокама қиладилар ва янги муддатлар учун улкан вазифаларни белгилаб оладилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия XXIV съездида қилган ҳисобот докладида: «Партия ташкилотлари олиб борадиган ташкилотчилик ва сиёсий ишларнинг форма ва методлари, уларнинг хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлиги давримизнинг руҳига, КПСС XXIV съезди партия ва мамлакат олдига қўядиган катта вазифаларга мумкин қадар тўлароқ жавоб берадиган бўлиши зарур»,— деган эди.

Коммунистик жамият бунёдкори совет халқининг қўлга киритаётган беқиёс зафарлари барча коммунистларнинг, меҳнат аҳлининг юқоридаги давъаткор сўзларга якдил бўлиб, амалий иш билан жавоб берганликларини кўрсатади. Партия XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун умумхалқ курашининг кенг қулоч ёйганлиги, социалистик мусобақаларнинг ажойиб самаралари, тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида республикамиз ва областимиз меҳнаткашларининг қўлга киритган қувончли ютуқлари буннинг ёрқин далилидир.

Бу йилги ҳисобот-сайлов кампаниялари совет кишиларининг сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги ғоятда ўсган, план ва социалистик мажбуриятлар ошиғи билан адо этилаётган бир вазиятда бўлиб ўтади. Яқинда областимиз ва Тошкент шаҳри саноат корхоналарининг коллективлари маҳсулот реализацияси ҳажми ва кўпчилик муҳим буюм турларини ишлаб чиқариш бўйича ўн бир ойлик топшириқни муддатидан илгари —23 ноябрда бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар. Саноатчиларимиз бу ютуқни мустаҳкамлаш ва йил охиригача пландан ташқари жуда кўп маҳсулотлар етиштириб бериш учун социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқдалар.

Қишлоқ хўжалигимиз ходимлари ҳам бу йил мисли кўрилмаган ғалабаларга эришдилар. Барча соҳалар бўйича план ва социалистик мажбуриятлар шараф билан бажарилди. Пахтакорларимиз она-Ватан хирмонига 417 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» етказиб бериб, пахтачилигимиз тарихида энг рекорд кўрсаткични қайд қилдилар.

Мазкур ютуқларга КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг халқ хўжалигимизга оталарча ғамхўрлик кўрсатаётганлиги туфайли, республикамиз ва областимиз партия ташкилотларининг барча ишларга моҳирлик билан раҳбарлик қилаётганликлари туфайли, ҳамма меҳнат аҳлининг ажойиб меҳнат намуналарини намойиш этганликлари туфайли сазовор бўлдик. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг республикамизга ташриф буюрганлиги, Халқлар дўстлиги орденини топшириши, унинг пахтакор республикалар партия-хўжалик активи йиғилишида ва тантанали мажлисда сўзлаган ёрқин нутқлари кишиларимизни Ватанимиз бахт-саодати йўлида тағин ҳам фидойилик билан меҳнат қилишга руҳлантириб юборди.

КПСС Марказий Комитетининг «Партия ҳисобот-сайлов йиғилишлари ва партия конференциялари ўтказиш тўғрисида»ги қарори барча партия ташкилотлари ва коммунистларнинг ҳаракат программасини, уларнинг ҳисобот-сайлов кампанияси давридаги вазифаларини равшан белгилаб берди. Қарорда қайд этилганидек, бу йилги партия конференцияларининг ўзига хос хусусиятлари шундаки, улар КПСС XXIV съездидан сўнг ўтган вақт мобайнида биринчи марта ўтказилмоқда. Шу боисдан бўлажак конференцияларда олдимизда турган бундан буёнги катта-катта вазифалар, уларни амалга оширишнинг самарали йўл-йўриқлари аниқ белгилаб олиниши зарур. Партия конференцияларининг муваффақиятли ва юқори савияда ўтиши кўп жиҳатдан қуйи партия ташкилотларида бу муҳим кампанияга қандай тараддуд кўрилганлигига боғлиқдир.

Партия конференцияларида партия сафларини мустаҳкамлаш, коммунистларнинг авангардлик ролини тобора ошириш, партия ташкилотларининг хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлигини такомиллаштириш, омма билан алоқани кучайтириш, партиявий-ташкилий, оммавий-сиёсий ҳамда идеология ишларидаги янгича метод ва усуллар, коммунистик тарбия, лекция ва пропаганда ишларини янада яхшилаш, партия ўқуви, кадрлар билан ишлаш, коммунист масъулияти, қарор ва ижрони текшириш каби қатор масалалар ҳақида батафсил ва атрофлича чуқур фикр юритилади. Партия конференциялари коммунистларнинг юксак активлигида, танқид ва ўз-ўзини танқид шиори остида, ишчанлик руҳида ўтказилмоғи керак. Мунозараларда нотиқлар томонидан билдирилган қимматли таклиф ва мулоҳазаларни, танқидий фикрларни ҳаққоний, холисона, ўртоқларча баҳолаш, уларни умумлаштириш ва келажакда улардан амалий ишларда самарали фойдаланиш — район ва шаҳар партия комитетларининг масъулиятли бурчидир.

Областимиздаги қатор йирик шаҳар ва район партия ташкилотлари конференциялар ўтказиш борасида барчага намуна бўларли форма ва усуллардан фойдаланиб келмоқдалар. Тошкент, Чирчиқ, Олмалиқ, Ангрен, Бекобод шаҳарлари, Оққўрғон, Юқори Чирчиқ, Янгийўл, Оржоникидзе, Калинин каби районларнинг партия ташкилотларида бой тажрибалар ва анъаналар тўпланган. Улардан ижодий фойдаланиш, дўстона фикр алмашиш ҳисобот-сайлов кампаниясини юқори савияда ўтказиш учун жуда қўл келади.

Давримизнинг ақл-идроки, шон-шарафи бўлган Коммунистик партиямиз совет халқини порлоқ истиқбол —коммунизмнинг нурли чўққилари томон бошлаб бормоқда. Халқимиз жонажон партиямизни ўзининг ягона раҳбари ва йўлбошчиси, барча саховатли ишлардаги илҳомчиси, синалган ташкилотчиси деб билади. Шунинг учун ҳам унинг ички ва ташқи сиёсатини, амалий фаолиятини қизғин қўллаб-қувватламоқдалар.

Ҳеч шубҳа йўқки, район ва шаҳар партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов конференциялари ҳамма ерда коммунистларнинг юксак активлиги ва иштирокида, ишчанлик ва принципиаллик руҳида, бутун куч ва имкониятларни КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини, беш йиллик улуғвор режаларини оғишмай амалга оширишга сафарбар этиш шиори остида ўтади.

1976 ЙИЛ ҲИСОБИГА

Республикада хизмат кўрсатган бинокор Сотиболди Мирхолдоров бошлиқ бригада ўз зиммасига олган юксак социалистик мажбуриятни муддатидан илгари бажариб, айни кунларда 1976 йил ҳисобига меҳнат қиляпти.

— Бригадамиз йигитлари, — дейди бригадир, — Охунбобоев майдонидаги бир гектар атрофидаги ГУМ қурилишида айниқса яхши ишлашди. Ҳар бир ишчи уч-тўрт кишининг ишини бажарди.

Яқинда Фрунзе район партия комитети тўққизинчи беш йиллик планни муддатидан илгари бажариб, ўнинчи беш йиллик планни 1976 йил 1 январгача адо этиш учун курашаётган бригада бошлиғи С. Мирхолдоров ва бригада аъзоси М. Ротанованн муносиб тақдирлади.

А. ОРТИҚОВ.

СОВЕТ — ҲИНДИСТОН МУЗОКАРАЛАРИ

ДЕҲЛИ, 26 ноябрь. (ТАСС). Бугун КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев билан Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди ўртасида музокаралар бошланди.

И. Ганди Л. И. Брежневни ва у билан бирга келган ўртоқларни табриклади. Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга визити Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтди. И. Ганди ҳар икки томонни қизиқтирувчи халқаро проблемаларнинг ва СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги ўзаро муносабатларга доир масалаларнинг муҳокама қилиниши муҳим эканлигини таъкидлаб ўтди.

Л. И. Брежнев Ҳиндистонда шод-хуррамлик билан қабул қилганликлари учун Бош министрга ташаккур изҳор қилди. Дўстлик ва самимият руҳида ўтаётган музокаралар давомида Л. И. Брежнев Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Совет давлати ўтказаётган ленинча ташқи ва ички сиёсат принципларига умумий баҳо берди. Л. И. Брежнев КПСС XXIV съезди белгилаган программани амалга ошираётган совет халқининг катта ижодий фаолияти тўғрисида батафсил гапирди. Л. И. Брежнев ҳар иккала дўст давлат — СССР билан Ҳиндистон ўртасида қарор топган муносабатларни самимият билан таърифлаб берди ва бу муносабатлар келажакда янада мустаҳкамланади ва кенгаяди, деб ишонч билдирди.

Музокараларда совет томонидан: КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзоси, Қозогистон Компартияси Марказий Комитети биринчи секретари Д. А. Кунаев, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси Н. К. Байбаков, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раиси С. А. Скачков, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари А. М. Александров, А. И. Блатов, ТАСС бош директори Л. М. Замятин, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. М. Пегов, СССР элчиси В. Ф. Мальцев, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг референти Е. М. Самотейкин, СССРнинг Ҳиндистондаги муваққат ишлар вакили В. К. Болдирев қатнашдилар.

Ҳиндистон томонидан: қишлоқ хўжалиги министри Фахриддин Али Аҳмад, Ташқи ишлар министри Сардор Сваран Сингх, планлаштириш министри Д. П. Дҳар, ташқи ишлар давлат министри Сурендра Пал Сингх, Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлиги ташқи ишлар бўйича секретари Кеваль Сингх, Бош министрнинг бош секретари П. Н. Дхар, Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси К. Ш. Шелванкар иштирок этдилар.

Музокаралар давом эттирилади.

* * *

ДЕҲЛИ, 27 ноябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Президент саройида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежнев билан Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди ўртасида музокаралар бўлди.

Совет-Ҳиндистон ҳамкорлигини кучайтириш билан боғлиқ бўлган масалаларни ва халқаро аҳволнинг актуал масалаларини муҳокама қилиш давом эттирилди.

Музокаралар дўстона самимий вазиятда ўтмоқда.

Суратда: музокаралар пайти. ТАСС махсус мухбирлари: В. Мусаэльян ва В. Соболев фотолари.

ТИНЧЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ УЧУН

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ ШАРАФИГА

ДЕҲЛИ, 26 ноябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Ҳиндистон Республикаси Бош министри Индира Ганди бугун президент саройида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежнев шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда совет томонидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев, Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилаётган сафарида унга ҳамроҳ бўлиб келган бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Ҳиндистон томонидан Министрлар кабинетининг аъзолари, Ҳиндистон миллий конгресс партиясининг раҳбарлари, парламент депутатлари, Ҳиндистон пойтахти жамоатчилигининг намояндалари қатнашдилар.

Бош министр Индира Ганди зиёфатда нутқ сўзлади.

Индира ГАНДИ нутқи

Бош секретарь жаноб олийлари!

Совет Иттифоқидан келган ҳурматли меҳмонлар!

Хонимлар ва жаноблар!

Бош секретарь Л. И. Брежнев менинг таклифимни қабул қилиб, ва бизнинг мамлакатимизга ташриф буюриш имкониятини топганлигидан ғоят хурсандмиз. Мен уни, шунингдек унинг муҳтарам шерикларини мана шу қадимий ўлкада, Совет Иттифоқининг энг яқин қўшниси бўлган ўлкада қизғин табриклайман. Бизлар Совет Иттифоқи билан асрлар бўйи кўп ва хилма-хил соҳаларда алоқада бўлиб келдик. Эндиликда бу алоқалар мустаҳкамланиб ва халқаро миқёсда фойдали омил бўлиб қолди ва бу алоқалар шу визит натижасида янада кўпроқ мустаҳкамланиши шубҳасиздир.

Бош секретарь жаноблари! Сизнинг бундан илгари қилган визитингиздан кейин ўтган йиллар мобайнида Сизнинг номингиз ва шахсан ўзингиз халқимиз учун тобора таниш бўлиб қолди. Сизнинг шахсий юксак фазилатларингиз ва қишлоқ хўжалигидан бошлаб космосни тадқиқ қилишгача ҳамма соҳаларда ўз мамлакатингизни мустаҳкамлашда ғоят катта роль ўйнаётганлигингиз бизга маълум. Ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга кўмаклашиш мақсадида кейинги вақтларда тинмай сарфлаган куч-ғайратингиз бутун дунёнинг эътиборини ўзига жалб этди. Биз ҳам Сизнинг тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган, иккинчи жаҳон урушидан мерос бўлиб қолган баъзи кескин проблемаларни ҳал этишга ва кўпроқ умидбахш халқаро муҳитни яратишга кўмаклашган ташаббусларингизни ўз номимиздан табриклаймиз. Бундан ташқари кейинги ўн йил мобайнида Ҳиндистон-Совет муносабатларини мустаҳкамлашга кўмаклашган кўпгина муҳим совет қарорларини қабул этишда Сизнинг шахсан бевосита иштирок этганлигингиз ва шу қарорларга илҳом бағишлаганлигингиз ҳам бизга маълум. Шунинг учун ҳам биз Сизни нотаниш киши сифатида эмас, балки ғоят муҳтарам дўстимиз сифатида кутиб олмоқдамиз.

Совет Иттифоқини биз ҳурмат қиламиз ва у ташкил топган биринчи кунларданоқ биз ундан завқланиб келмоқдамиз. Улуғ Октябрь революцияси ва ундан илгари бошланган оммавий кураш бутун дунёда миллий озодлик ҳаракатига жуда чуқур таъсир кўрсатди.

Биз Улуғ Октябрь революциясини бутун инсоният учун янада порлоқ истиқбол сари тарихий бурилиш нуқтаси деб билдик. Бизнинг Ҳиндистондаги революция ўз йўли билан, алоҳида йўл билан борди. Лекин Совет Иттифоқи мустамлака халқларининг ва эндигина озод бўлган халқларнинг курашига хайрихоҳлик билан қараганлиги биринчи кунларданоқ аён эди. Шунга ўхшаш проблемаларга ва бошқа халқаро масалаларга ёндошишда бизнинг мамлакатларимиз бир-бирига монанд фикрда бўлдилар, ўртамиздаги ҳамжиҳатлик доираси эса борган сари кенгаяверди ва кенгайиб бормоқда. Ғояларнинг мана шу муштараклиги биз 1971 йилда тузган ва бизнинг ўзаро муносабатларимиз учун кенг пойдевор яратган шартномада ўз ифодасини топди. Бизнинг дўстлигимиз ҳам, бу шартнома ҳам бирон бир бошқа мамлакатга қарши қаратилган эмас: бу шартнома ер юзида тинчлик кучларини ва барқарорликни мустаҳкамлашни ўз олдига мақсад қилиб қўйган ва шу йўсинда у таъсир кўрсатиб турибди.

Бизлар Ҳиндистонда феодализм ва мустамлакачилик ўтмишидан янги, социалистик жамиятга ўтишнинг узоқ даврини кечирмоқдамиз. Инсонни инсон эксплуатация қилишдан халос этиш, адолатни, бутун халқимиз учун тенг имкониятларни ва фароғатни таъминлашни биз ўз олдимизга мақсад қилиб қўйдик. Шундай кенг миқёсда туб ўзгаришларни амалга ошириш — жуда катта вазифа. Биз бошқа мамлакатларнинг тажрибасидан зарур бўлиб қолган тақдирда, фақат чекланган миқёсдагина фойдалана олишимиз мумкин бўлганлиги учун ҳам бу вазифа айниқса мураккабдир. Биз айнан шу йўлдан боришни истамаймиз ва амалда бунинг имконияти ҳам йўқ. Биз мерос қилиб олган шарт-шароитларнинг мураккаблиги ва бу проблемалардан ҳар бирининг миқёси кенглиги фақат реал вазиятгагина, биз ўзимиз учун энг қадрли деб билган нарсаларга ва ўз олдимизга қўйган мақсадгагина амал қилиб қандайдир бир янгиликни қидириб топишдан, тайёргарлик кўрмаган ҳолда иш бошлаш ва синаб кўришдан, олға томон ҳаракат қилишдан бошқа иложимиз йўқ. Мен айтиб ўтган ижтимоий ислоҳотларнинг энг муҳим хусусияти бизнинг қашшоқликни қандай бўлса ҳам бартараф этиш ва оқибат пировардида тамомила тугатиш йўлидаги интилишимиздан иборатдир. Бу эса ишлаб чиқарувчи кучларимизни кескин равишда кўпайтиришни ва экономикамизни модернизациялашни талаб қилиши табиийдир.

Бу вазифа бозор кучларининг эркин ўзаро ҳаракатигагина суянган тақдирда ҳал этилиши мумкин эмаслигини аввал бошданоқ билар эдик. Шунинг учун ҳам бизнинг бутун мамлакатимиз ўз давлат ҳокимияти органлари орқали иқтисодий тараққиёт иши учун тўла жавобгар бўлиши керак, деб ҳамиша ҳисоблаб келдик. Планлаштириш мана шу вазифани ҳал қилишнинг энг муҳим воситаси деб қабул қилинди. Чунки, биз планлаштиришдан Совет Иттифоқи ва бошқа мамлакатлар қанчалик таъсирчан фойдаланганликларини билар эдик. Ресурсларнинг адолат билан тақсимланишини ва тўғри жойлаштирилишини таъминлаш мақсадида саноатнинг энг муҳим тармоқлари, молия муассасалари, кейинги вақтларда эса ғалланинг улгуржи савдоси давлат назорати остига олинди. Мана шу принципларни назарда тутиб, биз ўз экономикамизнинг мустамлакачилик давридаги структурасини тамомила ўзгартирдик. Бизда қишлоқ хўжалиги ҳамон энг катта сектор бўлиб қолаверади. Аммо биз мустақилликни қўлга киритгандан кейин индустрлаштириш ва замонавий техника муваффақиятларини эгаллаш йўлида муҳим тараққиётга эришдик. Бизнинг мамлакатимизда саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми уч баравардан зиёд, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш эса икки баравардан зиёд кўпайди.

Мен ўз ресурсимизга суянишга имкон берадиган замонавий индустриал экономикани яратиш йўлидан олға қараб ҳаракат қилишимизда Ҳиндистон-Совет ҳамкорлиги кўрсатган бебаҳо ёрдам учун чуқур миннатдорчилигимизни изҳор қилишни истайман. Бизнинг планларимизда энг муҳим роль ўйнаган, аниқроқ қилиб айтганда, экономикамизнинг келажакдаги ўсишига кўп жиҳатдан боғлиқ бўлган металлургия, машинасозлик, нефть саноати ва электр энергия ишлаб чиқариш сингари саноатимизнинг асосий тармоқларини ўз ичига олган давлат сектори баҳраманд бўлаётганлиги Совет Иттифоқи бераётган шу ёрдамнинг алоҳида хусусиятидир. Бхилаи, Бокаро, Матхура ва бошқа қурилишлар ҳамкорлигимизнинг рамзи бўлиб қолди. Шу ҳамкорлик тўғрисида умуман гапирганда, Совет Иттифоқи бизнинг экономикамизни қайта қуриш ва ишлаб чиқарувчи кучларимиз қудратини ошириш учун ғоят зарур бўлиб қолган қайта қуриш ишига жуда муҳим ҳисса қўшди ва биз эндиликда шу туфайли ҳамкорлигимизни янада ривожлантириш ҳамда шундан кейин бўладиган савдо-сотиқ алоқаларини кенгайтириш учун янги имкониятларга эга бўлдик.

Ер юзидаги аҳвол халқимиз орзу-умидларини амалга ошириш суръатларига ва бу йўлда эришиладиган муваффақиятларнинг даражасига муқаррар таъсир кўрсатиб туради. Мана шуни тушунишимиз ва зўравонликка нисбатан традиция бўлиб қолган салбий муносабатимиз, шунингдек инсониятни ягона бир катта оила деб тасаввур қилишимиз — ташқи сиёсатимизнинг умумий принципларини белгилайди. Ғаразгўйлик мулоҳазалари ёки шовинистик уринишлардан ҳамиша холи бўлган ҳинд национализми ҳамма вақт халқаро миқёсда тинчлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга қаратилди. Мустақилликка эришмасдан туриб ҳеч қандай чинакам тинчлик ёки ҳамкорликка эришиш мумкин бўлмаганлиги учун ҳам биз мустамлака халқларининг озодлик йўлидаги курашини доимо қўллаб-қувватлаб келдик ва империализмга, жабр-зулм ҳамда ирқий камситишга қарши курашдик. Блокларга қўшилмаслик принципи бетарафликдан келиб чиқадиган бефарқликни эълон қилишни билдирмайди, балки фикр юритиш мустақиллигини билдиради. Биз кўп вақтлардан бери қўллаб-қувватлаётган тинч-тотув яшашнинг беш принципи ҳеч шубҳасиз жаҳон миқёсида ҳар қандай мустаҳкам ва соғлом тартибнинг негизи бўлмоғи керак.

Баъзи муҳим соҳаларда халқаро вазият ўзгарди. Совуқ уруш кескинлиги камайди ва биз Шарқи-Жанубий ва Ғарбий Осиёда узоқ вақт давом этган можаролар гарчи баъзи узилишлар билан бўлса ҳам яқин орада адолатли тарзда ҳал этилади, деб ишона оламиз. Блокларга қўшилмаган мамлакатларнинг яқинда Жазоирда бўлиб ўтган конференцияси инсониятнинг учдан икки қисми ҳали ҳам тоқат қилиб бўлмайдиган қашшоқлик шароитда яшаётганлигини яна бир марта эслатиб, ўтди, Улар билан ер юзининг фароғатда яшаётган районлари ўртасидаги тафовут йилдан-йилга тобора кучаймоқда ва замонамизнинг проблемаларига ҳар қандай объектив баҳо берган тақдирда бу муқаррар фактни албатта ҳисобга олиш керак. Тинчликни сақлаб қолиш энг муҳим вазифадир. Лекин можароларнинг очиқдан-очиқ манбаи бўлиб қолаётган қашшоқлик ва тенгсизликни тугатиш йўлида таъсирчан халқаро ҳамкорлик ҳам худди шунчалик муҳим мақсаддир.

Биз ўзимиз яшаб турган Осиёда ва айниқса бизнинг бевосита қўшниларимиз билан муносабатларимизда тинчликни сақлаб қолиш ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш зарур эканлигини жуда яхши тушунамиз. Бундай ҳамкорлик тинчликни сақлаб қолишнинг қимматли воситасидир. Биз ўз сиёсатимизда худди мана шу мақсадни ўз олдимизга қўямиз. Бизга чегарадош бўлган барча мамлакатлар билан ҳам, шунингдек Осиёдаги бошқа мамлакатлар билан ҳам суверен тенглик асосида дўстона муносабатлар ўрнатишга интилмоқдамиз. Шунингдек биз барча мамлакатларимиз ўртасида эркин равишда ўзаро келишиб олинадиган ҳамма сон-саноқсиз формаларда ҳамкорлик қилиш экономикамизни мустаҳкамлайди, мамлакатимизда турмуш даражасини яхшилашга олиб келади ва бизнинг мустақиллигимизни кўп даражада мустаҳкамлайди, деб ишонамиз.

Бош секретарь жаноблари, менингча энг муҳим деб ҳисобланган баъзи проблемаларгагина қисқача тўхталиб ўтдим. Фикрлашиб олишни давом эттириш учун шу кунларда биз яна бошқа имкониятларга ҳам эга бўламиз. Бизнинг дўстлигимиз ҳамжиҳатликка ва ўзаро ишончга асосланганидир. Бу дўстлик аввало тинчликдан, тинч мақсадларда кенг ҳамкорликни ривожлантиришдан манфаатдорлигимизнинг муштараклигига асосланганидир. Бутун инсониятнинг қарийб тўртдан бир қисмини ташкил қилган икки халқнинг муштарак манфаатдорлиги эса, жуда муҳим нарсадир. Бу шу халқлар учунгина эмас, бошқа барча халқлар учун ҳам муҳимдир. Сизнинг визитингиз ҳамкорлик руҳини ва бизнинг дўстлигимизни янада мустаҳкамлашга чуқур ишонаман.

Жаноб олийлари, хонимлар ва жаноблар, улуғ меҳмонимиз Леонид Ильич Брежнев жаноб олийларининг сиҳат-саломатлиги ва ишидаги муваффақиятлари учун, Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи улуғ халқлари ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик учун, бутун дунёда тинчлик учун қадаҳ кўтаришингизни илтимос қиламан!

* * *

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев жавоб нутқи сўзлади.

Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Бош министр жаноби олийлари!

Хонимлар ва жаноблар!

Азиз дўстлар!

Аввало, сизларнинг мамлакатингизга келишга таклиф қилган Бош министр Индира Ганди бонуга, Ҳиндистон ҳукуматига ўзим билан бирга келган ўртоқлар номидан ва ўз номимдан миннатдорчилик билдиришга ижозат бергайсизлар. Биз бу таклифни зўр мамнуният билан қабул қилдик, чунки Ҳиндистон раҳбарларига, ҳинд халқига биз зўр ҳурмат-эҳтиром билан қараймиз, ҳамма соҳаларда биргаликда босиб ўтган дўстлик ва ҳамкорлик йўлини, тинч-тотув яшаш принципларининг ҳаётий кучидан яққол далолат берувчи йўлни юксак қадрлаймиз. Бу принциплар — ҳам Совет Иттифоқи, ҳам Ҳиндистон республикаси ташқи сиёсатининг энг муҳим таркибий қисмидир.

Бу ерда Совет Иттифоқи тўғрисида, совет халқи ва унинг намояндалари ҳақида айтилган эзгу сўзлар учун, тинч меҳнатда, тинчликсевар ташқи сиёсатда бизнинг мамлакатимиз эришган муваффақиятларга берилган юксак баҳо учун раҳмат.

Сизларга шуни айта оламанки, совет кишилари ҳам яқин қўшнимиз ва бизнинг яхши дўстимиз бўлмиш Ҳиндистонга худди шундай эзгу ният билан қарамоқдалар. Буюк ҳинд халқи асрлар давомида жаҳон маданияти хазинасига нақадар кўп ҳисса қўшганлигини, ҳозирги Ҳиндистон иқтисодий ва ижтимоий тараққиёт соҳасида нақадар катта муваффақиятларга эришганлигини бизнинг мамлакатимиздаги кишилар яхши биладилар. Блокларга қўшилмаган мамлакатларнинг империализмга қарши, тинчликсеварлик ҳаракатида актив қатнашаётган суверен давлат ҳисобланувчи Ҳиндистон халқларининг озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилиш ишига, планетамизда давлатлар ўртасида тинч, чинакам маданий муносабатларни қарор топтиришга қўшаётган катта ҳиссани ҳам совет кишилари қадрлайдилар.

Ҳиндистоннинг атоқли раҳбари —Ҳиндистон ҳукуматининг бошлиғи, мухтарама дўстимиз Индира Ганди бону мамлакатингизнинг тараққийпарвар сиёсатини шакллантиришда ва уни ўтказишда ўйнаётган ролни ҳам Совет Иттифоқида муносиб равишда баҳоламоқдалар.

Тўғрисини айтсам, мен Ҳиндистонга яна келганлигимдан, сизлар билан ва Ҳиндистоннинг бошқа давлат арбоблари билан мамлакатларимизни қизиқтирувчи кўпгина масалалар юзасидан батафсил музокаралар ўтказиш имконияти яратиб берилганлигидан хурсандман. Бу сафарги таклифни биз дўстона меҳмондўстликнинг бир намунаси дебгина эмас, шу билан бирга сизларнинг ҳукуматингиз иккала давлатимизнинг бахт-саодати йўлида, Осиё ва бутун дунёда мустаҳкам тинчлик манфаатлари йўлида Ҳиндистон-Совет ҳамкорлигига муҳим аҳамият бераётганининг далили деб ҳам биламиз.

(Давоми 2-бетда).

ТИНЧЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ УЧУН

(Боши 1-бетда).

Бу йил кўпгина мамлакатларнинг раҳбар давлат арбоблари билан ўтказилган учрашувлар ва музокараларда қатнашишга тўғри келди. Ана шу учрашувларнинг ҳар бири Совет Иттифоқининг бошқа давлатлар билан муносабатларини ривожлантириш, халқларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва ялпи тинчликни мустаҳкамлаш нуқтаи назаридан ўз қимматига эга эди. Бинобарин, мен йил тугаб бораётган ҳозирги пайтда дўст Ҳиндистонда визит билан меҳмон бўлиб турганлигимиздан зўр мамнуният туйғусига тўлиб-тошмоқдаман.

Биз бу визитга ғоят катта аҳамият бермоқдамиз. Сиз, Бош министр бону билан ва Сиз бошлиқ ҳукумат аъзолари билан сиёсий, иқтисодий, илмий-техникавий, маданий соҳаларда ҳамда давлатларимиз ва халқларимиз учун муҳим аҳамиятга эга бўлган бошқа соҳаларда алоқаларимизни янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш тадбирларини муҳокама қилишни шу визитнинг энг муҳим мақсади деб биламиз.

Биз муҳим халқаро проблемалар хусусида фикрлашиб олишни ҳам кўнглимизга тугиб қўйганмиз. Мамлакатларимизни ўзаро қизиқтирувчи бундай проблемалар кўп, албатта.

Бизнинг замонамизда фан ва техника ютуқлари мамлакатларимиз ва ҳаттоки қитъаларимиз ўртасидаги масофаларни қисқартирганлиги, уларни бир-бири билан яқинлаштирганлиги тўғрисида тез-тез гапирмоқдалар. Бу — тўғри гап, албатта. Аммо, шуниси ҳам тўғрики, фан-техника ютуқлари нақадар катта бўлмасин, уларнинг бир ўзи халқларни ҳақиқатан ҳам яқинлаштиришга кифоя қилмайди. Бундай қилиш учун дунёда тегишли сиёсий иқлимни ҳам вужудга келтириш лозим, халқаро кескинликни юмшатиш керак, инсоният ақл-идрокининг энг яхши меваларидан халқларни баҳраманд этишга имкон берувчи давлатлараро муносабатларни йўлга қўйиш ҳам зарур.

Зотан, шу жиҳатдан Совет-Ҳиндистон муносабатларининг мустақил Ҳиндистон яшаб келаётган чорак асрлик тажрибаси принципиал аҳамиятга эга, деб ҳисоблаймиз. Халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги учун, агрессияга ва мустамлакачиликнинг ҳамма формаларига қарши кураш идеаллари турли ижтимоий системадаги давлатларнинг сиёсатига илҳом бериб турган бир шароитда қандай мустаҳкам, кўп қиррали дўстона алоқалар турли ижтимоий системаларга мансуб давлатларни бирлаштириши мумкинлигини Совет-Ҳиндистон муносабатлари тажрибаси яққол кўрсатиб турибди. Бу яхши намуна халқаро ҳаётга кенг миқёсда таъсир ўтказмоқда ва бундан буён янада кўпроқ таъсир ўтказишига биз аминмиз.

Ҳозирги вақтда Совет-Ҳиндистон муносабатлари барқарорлик ва ўзаро ишончнинг шундай бир поғонасига кўтарилдики, шунга таяниб биз узоқ йилларни мўлжаллаб келажакка назар ташлаш, ҳамкорлигимизнинг турли соҳаларидаги ана шу келажакни муайян даражада планлаштириш имкониятига эга бўлиб қолдик.

Тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Совет-Ҳиндистон шартномаси — ғалаба қозонган социализмнинг биринчи мамлакати ва Осиёдаги энг йирик тинчликсевар давлат ўртасидаги шартнома бунинг мустаҳкам негизи бўлиб хизмат қилади. Бу шартнома икки томонлама муносабатларимизни ривожлантиришга жуда катта таъсир ўтказмоқда. Шу билан бирга шартнома жуда катта халқаро аҳамиятга ҳам эгадир. Унинг Осиёдаги бутун вазиятга самарали таъсир ўтказиши тобора равшан бўлиб қолмоқда.

Ҳурматли дўстлар! Халқлар ўртасидаги ҳамкорлик доимо ривожланиб борувчи жонли ишдир. Шу сабабли бу ишни доимо олға бостириш ва такомиллаштириш керак. Шу жиҳатдан олганда Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон халқлари бизнинг учрашувимиздан кўп нарсани кутмоқдалар, мамлакатларимиз ўртасида янада кўпроқ ҳамжиҳатлик ва мустаҳкам дўстлик ўрнатишга яхши хизмат қилувчи амалий қадамлар қўйишимизни кутмоқдалар, деб ўйлайман. Ҳинд ва совет халқларининг умидлари рўёбга чиқишига имоним комил эканлигини айтишга ижозат бергайсиз. Бизнинг дастлабки суҳбатларимиз холис ният, ҳамжиҳатлик ва яхши қўшниларга хос ҳамкорлик руҳида ўтганлигини мамнуният билан таъкидлашимиз мумкин.

Меҳмондўст мезбонларимиз — Ҳиндистон республикасининг президенти Варахагири Венката Гири жанобларининг, Бош министр Индира Ганди бонунинг сиҳат-саломатликлари учун, буюк ҳинд халқининг муваффақиятлари ва равнақи учун, Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги бузилмас дўстлик учун қадаҳ кўтаришга ижозат бергайсизлар.

* * *

Индира Ганди билан Л. И. Брежнев нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Зиёфатдан кейин катта концерт берилди.

Л. И. БРЕЖНЕВ ҲИНДИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДА БЎЛДИ

ДЕҲЛИ, 27 ноябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми аъзоси Л. И. Брежнев бугун Ҳиндистон республикаси президенти Варахагири Венката Гири ҳузурида бўлди ва у билан суҳбатлашди.

Самимий дўстона вазиятда ўтган суҳбат Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги муносабатларни муваффақиятли ривожлантириш масалаларига бағишланди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев қатнашдилар.

ЎРТОҚ М. А. СУСЛОВ ЛИТВАГА КЕЛДИ

ВИЛЬНЮС, 27 ноябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари М. А. Суслов бугун шу ерга келди.

Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Ю. Снечкус, Литва ССР Олий Совети Президиумининг раиси М. Ю. Шумаускас, республика Министрлар Советининг раиси И. А. Манюшис, Литва Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, Литва ССР Олий Совети Президиуми билан республика Министрлар Совети раисларининг ўринбосарлари, Литва ССР Олий Совети Президиумининг аъзолари, республика ва шаҳар партия ҳамда совет ташкилотларининг раҳбарлари М. А. Сусловни вокзалда кутиб олдилар.

Пойтахтдаги трикотаж фирмасининг тўқув цехи ишчиси Малика Самиғова корхона пешқадамларидан ҳисобланади. Бу илғор тўқувчи социалистик мусобақага қўшилиб смена топшириқларини муттасил ошириб бажариш билан бирга маҳсулот сифатига алоҳида эътибор бермоқда. У шу кунларда 1974 йил ҳисобига ишламоқда. Суратда: М. Самиғова.

Президент саройида нонушта зиёфат

ДЕҲЛИ, 27 ноябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Ҳиндистон республикасининг президенти Варахагири Венката Гири президент саройида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежнев шарафига нонушта зиёфат берди.

Самимий дўстона вазиятда ўтган зиёфатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев ва Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонга қилган сафарида унга ҳамроҳлик қилаётган бошқа кишилар ҳозир бўлишди.

Ҳиндистон томонидан зиёфатда Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди, Ҳиндистон вице президенти Г. С. Патхак, Ташқи ишлар министри Сваран Сингх, министрлар кабинетининг аъзолари ва бошқа расмий кишилар бор эди.

ТЎҚҚИЗИНЧИ беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида Тошкентдаги холодильник заводининг ишчилари маҳсулот сифатига алоҳида эътибор бермоқдалар. Бу ишда халқ назоратчиларининг ҳиссаси катта бўлмоқда. Суратда: слесарь, халқ назоратчиси Анна Жердева тайёрланган блокларнинг сифатини кўздан кечирмоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

ТОШКЕНТДА СОВЕТ-ҲИНД СЕМИНАРИ

Леонид Ильич Брежневни Ҳиндистон пойтахти самимий кутиб олаётган соатда Тошкентда «СССР ва миллий озодлик ҳаракати» проблемасига бағишланган Совет ва ҳинд ёшларининг илмий-назарий семинари иш бошлади. Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятининг залидаги зангори экран семинар қатнашчиларини Деҳли аэропортидаги кутиб олиш маросимининг иштирокчиларига айлантирди. Ўша узоқдаги учиш майдонида бўлганидек Тошкетнинг мана шу залида мустаҳкамланиб бораётган совет ва ҳинд дўстлиги шарафига, Коммунистик партия ва Совет давлатининг доно ленинча ташқи сиёсати шарафига табрик хитоблари янграб турди. Республика дўстлик жамияти, Совет-Ҳиндистон маданий алоқалар жамиятининг республика бўлими билан маданий алоқаларни ривожлантириш Ҳиндистон-Совет жамияти ўртасидаги ҳамкорлик плани бўйича ўтказилаётган семинар шу тарзда бошланди.

Семинарга қатнашиш учун келган ёш ҳинд тадқиқотчилари группасининг раҳбари, Мегҳалайя штати қонун чиқарувчи ассамблеясининг аъзоси Персилена Марак бундай деди:

— Бизнинг учрашувимиз мана шундай ажойиб тарихий кунда бошланганидан жуда хурсандмиз. Бутун Ҳиндистон атоқли совет раҳбари Леонид Ильич Брежневни қизғин табрикламоқда.

Семинарнинг биринчи машғулотида Персилена Марак миллий-озодлик ҳаракатини ривожлантиришда В. И. Ленин тўғрисида доклад қилди. У Ильич ғоялари Ҳиндистондаги антиимпериалистик курашнинг ўсишига нақадар жуда катта таъсир ўтказганлигини, янги турмуш қуришда ҳам бу ғоялар ҳинд халқига қандай ёрдам берганлигини бир қанча мисоллар билан кўрсатиб ўтди.

Семинар бошланмасдан олдин ҳиндистонлик меҳмонлар республикамизни айланиб чиқдилар. Улар Тошкент, Самарқанд, Олмалиқ, Чирчиқнинг ҳаёти билан танишдилар, Янгийўл районидаги Ленин номли колхозни бориб кўрдилар.

(ЎзТАГ).

ЯНГИЙЎЛ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

КОММУНИСТ ҲИСОБОТИ

Барча совет кишилари беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили план ва топшириқларини муваффақиятли бажариш учун курашиб, янги-янги ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари эришаётган кўрсаткичлар айниқса қувончли бўлмоқда. Хўш, Янгийўл районидаги «Партия XXI съезди» колхози деҳқонлари янги йилга қандай совғалар тайёрламоқдалар? Хўжалик раҳбарлари ишчи кучлари, техника ресурсларини 1973 йил учун олинган социалистик мажбуриятни бажаришга сафарбар этиш юзасидан қандай тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Бюро йиғилишида ана шу масала муҳокама қилиниб, бу ҳақда колхоз правлениесининг раиси Эргаш Бегматов ва партия ташкилотининг секретари Йўлдош Алимбековларнинг ҳисоботлари эшитилди.

Тўғри, колхозда пахтадан мўл ҳосил етиштирган ва топшириқни уддалаётган деҳқонлар, қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларини ҳам ривожлантириш учун астойдил курашаётган колхозчилар йўқ эмас.

Лекин, умуман олганда хўжаликда амалга оширилаётган ишлар шу куннинг талабига жавоб бермайди. Ҳалигача пахта тайёрлаш плани бажарилмади. Кўпчилик бригадалар ва звенолар ўтган йилдаги йўл қўйилган камчиликлардан хулоса чиқариб олмаганлар. Хўжаликнинг бошқа тармоқлари бўйича олиб борилаётган ишлар ҳам талабга жавоб бермайди. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти активлар билан ҳамкорликда иш олиб бормаяпти. Ишда қатъий план сезилмайди. Колхоз партия ташкилоти қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида олиб бориладиган оммавий-сиёсий, ташкилий ишларни жонлантириб юбора олмаётир.

Бюрода ана шу камчиликларнинг келиб чиқиш сабаблари атрофлича кўрсатиб ўтилди. Хўжаликда мавжуд барча резервларни ишга солиш, беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили учун белгиланган топшириқларни муваффақиятли бажариш юзасидан тадбирлар белгиланди.

ЛЕКЦИЯ ПРОПАГАНДАСИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

Халқ хўжалиги планларини муваффақиятли бажаришда меҳнаткашлар ўртасидаги олиб бориладиган оммавий-сиёсий ишлар савиясини кўтариш муҳим роль ўйнайди. Ана шуни ҳисобга олиб кўпгина партия ташкилотлари зарур тадбирларни амалга оширмоқдалар. Лекция пропагандаси тобора яхшиланиб бормоқда. Бу жиҳатдан райондаги 163-кўчма механизациялашган колонна партия ташкилоти олиб бораётган ишлар бир мунча ибратлидир.

Партия ташкилоти ўз ишини КПСС XXIV съезди кўрсатмалари асосида ташкил этмоқда. Бу ерда, айниқса, кўргазмали агитациянинг хизматидан унумли фойдаланилаётир. Кўрсаткич тахтаси, турли шиор ва плакатлар ишчиларни янги меҳнат ғалабаларига даъват этади. Сиёсий ташкилотчилар ва агитаторлар планли равишда иш олиб борадилар. Улар ўз лекция ва суҳбатларида илғорларнинг тажрибасини оммалаштиришга, партия ва ҳукуматимизнинг қарорлари, уларнинг моҳиятини, партия ҳужжатларини ишчилар ўртасда кенг тарғиб қилишга эътибор бермоқдалар.

Бюро йиғилишида ҳисобот берган партия ташкилотининг секретари Н. Маҳмудовнинг диққат-эътибори лекция пропагандасини янада яхшилашга, идеология ишларини ҳаёт билан ҳамнафас қилиб олиб боришга қаратилди.

Жойларда сиёсий ва иқтисодий таълим системасида янги ўқув йили бошланди. Партия ташкилоти бу ўқув йилини уюшқоқлик билан ўтказиш, машғулотларнинг юксак савияда бўлиши учун зарур тадбирларни амалга ошириши керак. Пропагандистлар ўзларининг лекция ва суҳбатларини шу кундаги воқеалар, халқаро ҳаётдаги янгиликлар билан боғлаб олиб боришлари лозим. Ана шунда лекция пропагандасининг таъсирчанлиги янада ошади.

МАСЪУЛИЯТНИ ҲИС ҚИЛМАГАНЛИГИ УЧУН

Кейинги пайтларда «Ташоблсельстрой»га қарашли 2-механизациялашган кўчма колоннада меҳнат интизоми анча бўшашиб кетди. Колоннанинг кўпгина масъул ходимлари, қурувчилар ўз зиммаларига юкланган вазифани бажаришга совуққонлик билан қарай бошладилар. Бунинг оқибатида планлар бажарилмай қолаверди.

Бюрода ана шу масала муҳокама қилиниб, колонна бошлиғи Ғайрат Ортиқовга сўз берилди. Бироқ у коллективда рўй берган кўнгилсиз аҳвол сабабларини айтиб бера олмади. Бўлмағур баҳона билан ўзини оқлашга ҳаракат қилди.

Аслини олганда эса кўчма механизация колонна маъмурияти ва партия ташкилоти ишни қатъий план асосида ташкил этмаяпти. Улар талабчанликни бўшаштириб юборганлар. Шунинг учун ҳам ишга кечикиб чиқиш, топшириқни бажармаслик ҳоллари авж олиб кетди. Хўжалик раҳбарлари бунинг олдини олиш учун ўз вақтида етарли чора-тадбирларни кўрмадилар.

Ишлаб чиқариш планларининг бажарилишини таъминлаш учун раҳбарликни эплай олмаганлиги, ўз бурчига совуққонлик билан қарагани натижасида планларнинг узлуксиз бажарилмасдан қолишига сабабчи бўлиб келганлиги учун бюро Ғ. Ортиқовни ишдан олишга қарор қилди.

Кўчма механизациялашган колонна партия ташкилотига маъмурият билан ҳамкорликда коллективда аҳволни яхшилаш юзасидан зарур тадбирларни амалга ошириш топширилди.

КАДРЛАР БИЛИМДОН ВА МАЛАКАЛИ БЎЛСИН

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТИ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

Тошкент Давлат университети Ўрта Осиёдаги энг йирик олий ўқув юртларидан биридир. Республикамиз фан ва маданиятининг катта муваффақиятларга эришишида университет олимларининг катта ҳиссаси бор.

Шубҳасиз, бу ютуқларнинг замирида коммунистларнинг қўшган улуши салмоқлидир. Партия комитети атрофига 870 коммунист уюшган. Улар ўқув-тарбия, методологик ишларни мукаммаллаштириш, ғоявий-сиёсий етук ва билимдон кадрларни тарбиялаш учун бутун билим, куч ва ғайратларини сарфламоқдалар. Коммунистлар активлигида ўқув-тарбия ишларининг савияси ва идеологик ишлар мазмуни бойиб бормоқда. Бу ерда 28 бошланғич партия ташкилоти бор. Партия комитети КПСС XXIV съезди қарорларини бажара бориб, бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини ошириш учун зарур тадбирларни кўрмоқда. Ташкилий ишларни жонлантиришда доимо ҳар бир коммунистнинг имкониятн ва қобилиятидан фойдаланишга ҳаракат қилинмоқда. Ўз навбатида бошланғич партия ташкилотлари ҳар бир участкада коммунистларнинг ташаббускорлигини ошириш учун тинмай изланмоқдалар.

Кейинги йилларда партия группаларининг сони бирмунча кўпайди. Партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик даврида бу группаларнинг активлиги ортиб, ишчанлиги кучайди. Партия группалари ўз фаолиятларида коммунистларнинг КПСС Устави ва Программасига қатъий риоя қилишлари, ишда авангардлик кўрсатишлари, партия топшириқларига виждонан муносабатда бўлишлари, маркса-ленинча назарияни тобора мустаҳкамроқ эгаллашлари, коммунистик ахлоқ нормаларига қатъий риоя қилишларига эътиборни қаратмоқдалар. Лекин, партия группаларига раҳбарлик ҳамиша ҳам юксак даражада бўлмаётир. Айниқса, партия группалари ўқуви ташкил этишга кам эътибор берилмоқда. Айрим партия группалари фаолиятсизлик кўрсатмоқда.

Кейинги йилларда партия комитети йиғилиши ва умумий мажлисларнинг тарбиявий роли, таъсирчанлик кучи ортди. Бу йиғилишларда партия ва ҳукуматимиз қарорларини ҳаётга татбиқ этиш билан боғлиқ бўлган муҳим масалалар муҳокама қилиниб, фойдали тадбирлар белгиланди. Ҳисобот даврида университетнинг серқирра фаолиятига бағишлаб 240 масала кўриб чиқилди. Мажлис кун тартибидаги масалаларнинг тематикаси ранг-баранглашиб, актуаллашди. Айниқса, комсомол ташкилотига раҳбарликни яхшилаш, бошланғич партия ташкилотлари томонидан олиб борилаётган партиявий-ташкилий ишлар, кафедраларда илмий-тадқиқот ишларини кучайтириш тадбирлари, партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарлик, маъмурият фаолиятини контроль қилишнинг боришига бағишланган йиғилишлар қизиқарли ва уюшқоқлик билан ўтди. Кўпгина камчиликлар айтилди, фойдали мулоҳазалар ўртага ташланди. Хусусан, бошланғич партия ташкилотлари КПСС XXIV съездида белгилаб берилганидек, маъмуриятнинг фаолияти устидан контроллик қилиш соҳасида ўз ҳуқуқларидан тўла фойдаланмаётганликлари таъкидланди.

Бошланғич партия ташкилотлари ўқув-тарбия ишларининг ҳамма жараёнига ҳам партиявий таъсир кўрсатаяптилар, деб бўлмайди. Баъзи ҳолларда илмий советда ва деканатда ҳал қилиниши керак бўлган масалалар бошланғич партия ташкилоти йиғилишларида кўрилади. Баъзибир коммунистлар партия мажлисларида иштирок этмайдилар. Жумладан, ректорат, маъмурий-хўжалик бўлими, рус тили ва чет тиллар кафедраларида айрим коммунистлар йиғилишларда қатнашмайдилар.

Партия ишида биринчи қарашда майда-чуйда бўлиб туюлган масалалар катта аҳамият касб этади. Партия ҳаётини ленинча нормасидан сал бўлсада четга чиқиш чуқур хатоларга олиб келади. Шарқ факультети, ректорат, маъмурий-хўжалик бўлими бошланғич партия ташкилотлари ўз фаолиятларида буни унутмасликлари керак.

Ҳисобот даврида коммунист М. Аюбжонова бошлиқ университет халқ контроли группаси бирмунча яхши ишларни бажарди. Назоратчилар меҳнат ва ўқув интизомини мустаҳкамлаб, ёш мутахассисларни тайёрлашни яхшилаш, студентларни қабул қилиш ишларида ибратли тадбирларни амалга оширишди.

Партия комитети комсомол, касаба союз ташкилотларига раҳбарликни такомиллаштирди.

Бу тадбирларнинг ҳаммаси ўқув-тарбия ишларини, олий таълимни янада мукаммаллаштириш, билимдон ёшларни тарбиялашга катта ижобий таъсир кўрсатди. Жумладан, охирги сессияда имтиҳонларни «яхши» ва «аъло» баҳоларга топширган студентларнинг сони икки ярим процент ўсди. Кейинги икки йилда кечки ва сиртқи бўлимларда фанларни ўзлаштириш 30 процентга ошди. Ана шу даврда университетда 17 олим докторлик ва 200 га яқин киши кандидатлик диссертациялари ёқлади. 49 монография ва 90 тўплам, 28 дарслик, 2139 босма қоғоз ўқув қўлланмаси нашр қилинди. Студентлар ўз илмий ишларини ишлаб чиқаришга кўпроқ боғлаб олиб бормоқдалар. Университет олимлари изланишларининг ишлаб чиқаришга татбиқ этилиши кейинги уч йилда икки миллион сўмдан зиёд фойда келтирди.

Университет партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари партиявий-ташкилий ишларнинг йўналишини, ўқув-тарбия, илмий-тадқиқот ишларининг сифатини яхшилашга, илмий раҳбарларнинг масъулиятини оширишга, олимлар томонидан ҳал этилаётган масалаларнинг актуаллигини таъмин этиб, уларнинг эътиборини илмий-техника прогрессини тезлаштиришга қаратмоқда.

Бу ютуқ ва камчиликлар университет коммунистларининг яқинда бўлиб ўтган IV ҳисобот-сайлов конференциясида айтиб ўтилди. Коммунистларнинг ҳисобот давридаги ишлари ҳақида доклад қилган универстиет партия комитетининг секретари К. Содиқов ва музокарада сўзга чиққан нотиқлар қимматли фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар.

— Илмий-методик ишларнинг даражаси,— дейди музокарада сўзга чиққан КПСС тарихи кафедрасининг мудири, профессор Л. Гентшке,— тобора ўсиб бормоқда. Бу бизнинг илмий методика ишлари билан кўпроқ шуғулланишимизни тақозо этади. Лекин, баъзи ўқитувчилар борки, дарсларга саёз лекция текстлари билан келадилар. Аслида эса биз лекция олдидан контроль лекциялар ўтказишимиз, уни муҳокама қилишимиз керак.

Физика факультетининг декани, доцент коммунист А. Абдураззоқов факультетда ўқув-тарбия ишларининг аҳволи борасида партия группалари олиб бораётган ишлар ҳақида сўзлаб берди.

— Ижтимоий фанларнинг роли, —дейди ТошДУ ҳузуридаги ўқитувчилар малакасини ошириш институти директори профессор Х. Турсунов,— ортиб бормоқда. КПССнинг XXIV съездида ана шу фикр алоҳида таъкидлаб ўтилган эди. Ўтган даврда мамлакатимизнинг турли республикаларидан келган 1436 ўқитувчи институтимизда ўз малакасини ошириб қайтдилар. Бошланғич партия ташкилоти ўқувчи, малака оширишни ташкил этишда яқиндан ёрдам берди.

Ҳисобот-сайлов партия конференцияси университет партия комитетининг янги составини сайлади. Профессор Ш. Уразаев партия комитетининг секретари қилиб сайланди. Ҳисобот-сайлов партия конференциясида район партия конференциясига делегатлар сайланди.

Ҳисобот-сайлов конференцияда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов иштирок этди ва нутқ сўзлади.

Б. ПУЛАТОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Валерий ЧУБАТАРЕВ кўп йиллардан буён 11-«Висотстрой» трестида самарали меҳнат қилиб келади. Айни кунларда бу илғор монтажчи пойтахтимизнинг Энгельс кўчасида алоқа институти учун қурилаётган янги бино қурилишида жонбозлик кўрсатмоқда.

Т. КАРИИМОВ фотоси.

ҚИШЛОВ ҒАМИДА

Чорва қишлови айниқса чўпонлар учун жуда масъулиятли даврдир. Кенг яйловларда боқиладиган қўй-қўзиларни қиш ойларида яхши боқиш ишни аниқ ва пухта ташкил қилишни талаб қилади. Қишловнинг муваффақиятли ўтказилиши биринчи навбатда қўй сурувлари ёнига ем-хашакларнинг мўл-кўл жамғариб қўйилишига боғлиқдир. Шунинг учун ҳам ёғин-сочин бошланмасдан аввал ем-хашакларни ўз жойига ташиб келтириб ғарамлаш ишларини туғаллаш зарур.

Кенг яйловларда қўйчиликни ривожлантиришга доир барча ишларни ташкил қилишда Келес яйловларидаги Охунбобоев ва Жамбул номли ихтисослаштирилган қўйчилик совхозлари катта тажриба орттиришган. Бу совхозларда ўз ишининг чинакам академиклари бўлган Номозбой Шуйбеков ва Ўринхон Қолдибоевларнинг тажрибаси диққатга сазовордир. 1-«Оҳангарон» совхозидан Мўмин Каримов, Собир Пўлатов каби чўпонлар ҳам қўйларни боқиш ва улардан мўл маҳсулот олиш соҳасида ибратли иш қилмоқдалар. Уларнинг сурувларида ҳамма иш ўз ўрнида. Қиш келгунга қадар бўғоз совлиқларни семиртиришга алоҳида аҳамият берилади. Яйловлар маълум участкаларга бўлиб чиқилади. Бунинг натижасида қиш ойларида ҳам яйловларда ўтнинг маълум даражада сақланиши таъминланади. Улар куз ойларида қўйларни маълум масофага ҳайдаб ўтлатиб, уларни чиниқтирадилар. Шунинг учун ҳам улар йил сайин ҳар юз бош қўйдан 115—120 тадан қўзи олиб келмоқдалар.

Бу чўпонлар яйловлардан қишда унумли фойдаланиш учун унинг маълум участкаларини худди экин экилган майдонлардек яхши сақлайдилар ва улардан фақат қор ёққандагина фойдаланадилар. Шунингдек, бутун қиш давомида дағал хашакларни машиналар ёрдами билан майдалаб беришга, ҳар бир қўйга маълум миқдорда дағал хашак ва концентрат озуқалар беришга алоҳида эътибор берадилар.

Маълумки, декабрь ва январь ойларида яйловларда қор қалин бўлади. Кучли бўронлар бўлиши ҳам мумкин. Бундай пайтларда қўйлар қўрада сақланади. Шунинг учун ҳам уларга ҳар куни уч марта озуқа берилади.

Қўйчилик фермаларини зарур жиҳозлар билан таъминлаш, қўй қўраларига охурлар қилиш дағал хашаклардан самарали фойдаланишни таъминлайди. Масалан, Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхозда бу тадбир яхши йўлга қўйилган. Колхознинг илғор чўпони Айдарбек Кошкинбоев отарида бўлган кишн бу ишларнинг гувоҳи бўлади. Бу илғор чўпон кўп йиллардан бери жамоат қўйчилигини ривожлантиришга ўзининг баракали ҳиссасини қўшиб келмоқда. У чиндан ҳам ҳурматга сазовор бўлган чўпонлардан ҳисобланади.

Узоқ яйловлардаги қўй сурувларини зооветеринария кўригидан ўтказиб туриш керак. Бунинг учун ҳар бир мутахассис бевосита қиш ойларида қўй отарлари ёнида яшаши, бунинг учун у иссиқ турар-жой билан таъминланиши, транспорт воситалари ва медикаментлар билан таъминланиши, бир ойда камида икки марта ҳар бир қўйни кўздан кечириб чиқиши, унинг семизлигини аниқлаши зарур. Айниқса, қўйларда қўтир ва бошқа юқумли касалликларнинг олдини олиш учун профилактика тадбирларини амалга ошириш мўл маҳсулот олишда катта самара беради. Бирор касаллиги сезилган қўй дарҳол сурувдан ажратиб олиниши, алоҳида боқилиши ва даволаниши керак. Қиш ойларида айниқса бўғоз совлиқлар тез-тез кўздан кечириб турилиши ва яхши парвариш қилиниши даркор.

Юқори Чирчиқ районидаги «Коммуна» колхозининг илғор чўпонлари Сетай Амедов ва Сервер Муждабоевларнинг ишлари ҳам мақтовга лойиқдир. Бу чўпонлар ҳам ярим майин жунли меринос зотли ҳар юз бош совлиқдан йил сайин 125—130 тадан қўзи олишга эришмоқдалар.

Қиш ойларида қўй сурувларини қўшимча чўпонлар ва сақмончилар билан таъминлаш ҳам қишловнинг пухта ўтказилишига ёрдам беради. Уларни керакли кийим-кечак ва пойафзал билан таъминлаш, моддий жиҳатдан рағбатлантириш тадбирларини ҳам кўриш керак. Ана шу тадбирларнинг ҳаммаси пухта амалга оширилса, чорва қишлови муваффақиятли ўтади.

В. УРИЦКИЙ,
Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институти қўйчилик бўлимининг илмий ходими.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КУЧЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ПРОБЛЕМАЛАРИ

26 ноябрда Тошкентда СССР Фанлар академияси илмий совети Ўрта Осиё комиссиясининг «СССР ишлаб чиқарувчи кучларини жойлаштириш» проблемасига бағишланган мажлиси очилди. Олимлар, экономистлар, халқ хўжалиги турли тармоқларининг мутахассислари Ўрта Осиё республикаларининг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш ва жойлаштиришнинг 1990 йилгача мўлжалланган асосий қоидаларни ишлаб чиқиш масалаларини муҳокама қилмоқдалар.

Мажлисни комиссия раиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси С. К. Зиёдуллаев очди. СССР Госплани ҳузуридаги ишлаб чиқарувчи кучларни ўрганиш совети раисининг биринчи ўринбосари профессор А. А. Иванченко ҳал қилиниши лозим бўлган асосий вазифаларни кўрсатиб берди.

СССР Фанлар академияси илмий кенгаши Ўрта Осиё комиссияси раисининг ўринбосари В. Б. Жмуйда, ишлаб чиқарувчи кучларни ўрганиш совети раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси К. Н. Бедринцев, Қирғизистон ССР Госплани экономика институти директорининг ўринбосари В. С. Стародубцев, Тожикистон ССР Фанлар академияси экономика институтининг директори В. К. Раҳимов, Туркманистон ССР Госплани экономика институтининг директори Д. Б. Байрамов доклад қилдилар.

ТАНҚИДЧИЛАР ЎЗ ТАЖРИБАЛАРИ БИЛАН ЎРТОҚЛАШМОҚДАЛАР

26 ноябрда Тошкентда адабий-бадиий танқидчиликка бағишланган уч кунлик республика семинари иш бошлади. Семинарни Ўзбекистон журналистлар союзи ва театр жамияти, Ҳамза номидаги санъатшунослик институти уюштирган.

Семинар қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг «Адабий бадиий танқидчилик» тўғрисидаги қарори талаблари асосида республика, область ва шаҳар газеталарининг шу соҳадаги фаолиятини таҳлил қилиб, республикада танқидчиликни янада такомиллаштириш тадбирларини белгилайдилар.

Семинарда «Ўзбекистон маданияти» газетасининг редактори, филология фанлари доктори Л. П. Қаюмов, Ўзбекистон театр жамияти правлениеси президиумининг аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби А. М. Рибник, «Литературное обозрение» журнали редколлегиясининг аъзоси М. Х. Синельников доклад қилди.

(ЎзТАГ).

Байроқдор тайёрловчилар

Пискент район матлубот жамияти тайёрлов идораси коллективи сабзавот, мева, узум, полиз экинлари ҳамда чорвачилик маҳсулотлари тайёрлашда социалистик мусобақани қизғин тус олдириб фидокорона меҳнат қилмоқда. Улар қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш йиллик планини ва социалистик мажбуриятни 20 ноябрдаёқ шараф билан бажардилар. Коллектив учинчи квартал топшириқларини муваффақиятли адо этгани учун «Ўзбекбирлашув», Давлат савдо ва матлубот жамиятлари республика касаба союзи комитетининг кўчма Қизил байроғи ҳамда биринчи даражали пул мукофотини олишга сазовор бўлдилар. Яқинда коллективга кўчма Қизил байроқни матлубот жамиятлари Тошкент область союзи раиси ўртоқ З. Г. Хўжаев тантанали суръатда топширди.

— Коллективимиз,— дейди тайёрлов идорасининг директори А. Маҳмудов,— эришилган муваффақиятни янада мустаҳкамлайдилар. Биз шу кунларда районимиздаги колхоз ҳамда совхозлар билан 1974 йил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан шартномалар тузмоқдамиз. Республикамиз ҳамда Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги нишонланадиган келгуси йилда ҳам астойдил меҳнат қиламиз ва қўлга киритилган ютуқларни мустаҳкамлаш учун барча тадбирларни амалга оширамиз.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ҲИНДИСТОН ДИЁРИДАГИ САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

ДЕҲЛИ, 26 ноябрь. (ТАСС мухбирлари). Расмий дўстлик визити билан бугун Ҳиндистонга келган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежневни Ҳиндистон пойтахти бениҳоя шоду ҳуррамлик ва самимият билан кутиб олди.

Ўн минглаб кишилар Улуғ Октябрь мамлакатининг вакилини Палам аэропортидан президентнинг «Раштрапати бхаван» саройига бориладиган бутун 17 километрлик йўл бўйлаб қизғин табриклаб турди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг келиши шарафига махсус қурилган беш юздан ортиқ арка янги очилган гуллар шодаси билан безатиб қўйилди. «Тинчлик учун оташин курашчи, ҳинд халқининг самимий дўстини табриклаймиз!», «Яшасин Ҳиндистон-Совет дўстлиги!», «Дўст совет халқи билан ҳамкорлик алоқаларини мустаҳкамлаймиз!» деган сўзлар ҳинди, рус, инглиз тилларида ёзилган транспарантларнинг сон-саноғи йўқ. Ҳамма жойда Л. И. Брежнев портретларига кўзингиз тушади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарига ишчилар, хизматчилар, деҳқонлар, студентлар пешвоз чиқишди. Уларнинг кўпчилиги қўшни Уттар-Прадеш, Хариана, Ражастхан, Панжоб штатларидан атайлаб келишган. «Совет раҳбарига ўзимизнинг ҳиндча «намасте» сўзини айтиш учун мен узоқ йўл босиб келдим»,— дейди оқ саллали қария. Гурприт Сингх исмли бу киши ишчилар вакилидир. У Деҳлига аввал ҳам кўп марталаб келган. «Аммо, мен— дейди у, Деҳлини ҳеч қачон бу қадар кўркам қиёфада кўрмаган эдим. Дарҳақиқат, биз, ҳиндилар учун бугун—байрам, қалин ва самимий дўстимиз билан учрашув байрами».

Мўйсафиднинг қўлидаги чиройли плакатга «Матхура—руслар билан дўстликнинг янги тимсоли!» деган сўзлар ёзилган. «Мен ўзим мавсумий ишчиман,— деб ҳикоя қилади Рагхунатх Бхатия,— ўзим туғилиб ўсган Матхура шаҳри яқинида кўпинча иш қидириб юришимга тўғри келар эди. Шаҳримизда Ҳиндистондаги энг катта нефтни қайта ишлаш заводи қурилишини эшитганимизда қувончимиз ичимизга сиғмай кетди. Бу корхонани қуришда ҳам совет кишилари ёрдам бермоқдалар. Чунки энди менга ўхшаш минглаб кишилар ҳам ишонса бўладиган доимий иш билан таъминланади. Шу боисдан ҳам мен бугун Ҳиндистонни равнақ топувчи ва бахтиёр мамлакатга айлантириш учун кўп иш қилган мамлакат вакилига кўпдан-кўп раҳмат айтиш учун бугун Деҳлига келдим».

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев визитини Ҳиндистоннинг бутун матбуоти табрикламоқда. Газеталар шу буюк воқеага бағишлаб махсус иловалар чиқармоқда. Таниқли жамоат ва сиёсий арбоблар, парламент депутатлари, ҳукумат аъзолари ўз мақолаларида Л. И. Брежневнинг Индира Ганди билан ўтказаётган музокаралари Ҳиндистон-Совет муносабатларини кучайтириш, халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш учун жуда катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидламоқдалар.

«КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг визитини тарихий визит деб атамоқдалар, чунки бундай визитлар тарихни яратади, деб ёзади «Нэшнл геральд» газетаси.— Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги алоқаларнинг мустаҳкамланиши Осиёдагина эмас, шу билан бирга бутун дунёда ҳам вазиятни ривожлантиришга ғоят самарали таъсир ўтказади. Бўлажак музокаралар бу алоқаларни мустаҳкамлашга хизмат қилиши турган гап».

«Л. И. Брежневнинг келиши —шунчаки расмият ёки холис ният визитигина эмас,— деб уқтиради «Ҳиндустан таймс» газетаси.— Бу — халқларнинг ялпи тинчлиги ва хавфсизлигини ўз сиёсатларининг асосий мақсади қилиб олган дўстларнинг учрашувидир».

ГРЕЦИЯДА ТЎНТАРИШ

АФИНА, 26 ноябрь. (ТАСС). Грецияда ҳарбий тўнтариш қилинди. Кеча эрталаб танклар шаҳарнинг ҳарбий жиҳатдан муҳим кўчалари ва майдонларини эгаллаб олиб, тўпларнинг оғзини президент саройига ва давлат муассасаларининг биноларига тўғрилаб қўйдилар. Орадан бир неча соат ўтгач биринчи армия қўмондони генерал Ф. Гизикис мамлакат президенти деб эълон қилинди. Собиқ президент Пападопулоснинг, бош министр Маркезинисининг ва ҳукумат аъзоларининг тақдири нима бўлганлиги ҳеч кимга маълум эмас.

Афина радиоси орқали эшиттирилган расмий ахборотда мамлакат «жиддий хавф» остида қолганлиги сабабли ҳокимиятни қуролли кучлар ўз қўлига олди, дейилади.

Ишчилар ва студентлар демократик ҳуқуқлар берилишини талаб қилиб, мамлакатда граждан эркинликлари чеклангалнигига қарши яқинда оммавий намойишлар ўтказган эдилар. Шундан сўнг Грецияда мана шу тўнтариш қилинди. Ҳукумат маъмурлари ишчилар ва студентларнинг намойишларини шафқатсизлик билан бостирганликлари илгари хабар бериб ўтилган эди. Ҳозирги ҳарбий тўнтариш кейинги олти йил ичида қилинган иккинчи тўнтариш бўлди.

ПАРИЖ, 26 ноябрь. (ТАСС). Франс-Пресс агентлиги Грециядаги воқеаларни тавсифлаб берган хабарида бундай дейилади: «Қаттиқ йўл тутиш» тарафдорлари мамлакатда ҳокимиятни зўрлик билан ўз қўлларига олдилар. 1967 йилнинг 21 апрелидан сўнг (ҳарбий хунта ҳокимиятни қўлга олганидан бери) Маркезинис томонидан мамлакатни либераллаштириш мақсадида биринчи марта қилинган уриниш мана шундай тугади. Генерал Гизикис Грецияда граждан вакилларидан ҳукумат тузилганлигидан хавотирдаман, деб президент Пападопулосга бир неча марта айтган эди.

ФИЛЬМ ҲАММАГА МАНЗУР БЎЛМОҚДА

ДЕҲЛИ, 26 ноябрь. (ТАСС). Совет бадиий фильми «Оловнинг ўғирланиши» Деҳлидаги энг катта кинотеатрлардан бири «Плаза» театрида намойиш қилинмоқда. Фильм томошабинларга ғоят манзур бўлмоқда.

«Пэтриот» газетасининг танқидчиси бу фильмни «Совет космос забткорлари тўғрисидаги афсона» деб атади. У фильмнинг сценариясига ва қўйилишига юксак баҳо бериб, актерлар, айниқса бош ролда ўйнаган Кирилл Лавровнинг ижроси юксак даражада эканлигини таъкидлади. Фильмда совет космонавтика фани ривожининг босқичлари, совет олимларининг космик кемаларни яратиш соҳасидаги фидокорона меҳнати яққол ва ифодали воситалар билан кўрсатиб берилган, деб ёзади «Пэтриот» газетаси.

ҚОҲИРА, 26 ноябрь. (ТАСС). Миср Араб Республикаси ҳукуматининг расмий вакили Аҳмад Анис матбуот конференциясида гапириб, Миср ўт очишни ва уруш ҳаракатларини тўхтатиш тўғрисидаги битимнинг ҳамма моддаларига қатъий риоя қилмоқда, деди. Эндиликда, деди у, Исроил шу битимнинг иккинчи моддасини бажариши—ўз қўшинларини томонлар 22 октябрда ишғол қилиб турган чизиққа олиб бориб қўйишга киришмоғи лозим.

Халқаро ҳам жамиятнинг даъватига мувофиқ, деди Миср Араб Республикасининг вакили, Исроил ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимни бажаришга мажбур. Уруш ҳаракатлари бошланмасдан олдин Исроил Бирлашган Миллатлар Ташкилоти хавфсизлик кенгашининг резолюцияларини бажармасликка ёки дўқлар қилишга одатланиб қолган эди. Исроилнинг яна шундай қилиши ҳозирги вазиятни мураккаблаштириб юборади ва кўпгина мамлакатларнинг иқтисодий мушкулликларини кўпайтириб юборади холос.

ЯҚИН ШАРҚДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Яқин Шарқдаги фавқулодда қуролли кучлари қароргоҳидаги матбуот марказининг вакили бугун эълон қилган хабарда айтилишича, Миср Араб Республикаси ва Исроил ҳарбий қўмондонликлари вакилларининг Қоҳира-Сувайш йўлининг 101-километрида бугун ўтказилмоқчи бўлган учрашуви қолдирилган.

Вакилнинг аниқлаб берган маълумотига қараганда, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қўшинларининг умумий сони 24 ноябрда 2695 кишига етган.

В. Брандтнинг Францияга визити

ПАРИЖ, 26 ноябрь. (ТАСС). ГФР федерал канцлери В. Брандт расмий визит билан бугун Франция пойтахтига келди. У Франция республикасининг президенти Ж. Помпиду билан олиб борадиган музокаралари вақтида Европа иқтисодий ҳамжамияти мамлакатлари ҳукуматлари бошлиқларининг декабрь ойида Копенгагенда ўтказиладиган кенгаши билан боғлиқ бўлган масалалар муҳокама қилинади. Ғарбий Европа бошидан кечираётган энергетика танқислигига катта аҳамият берилади деб кутилмоқда. В. Брандт ва Ж. Помпиду Франция билан ГФР ўртасидаги икки томонлама муносабатларнинг аҳволини ҳам кўриб чиқадилар.

Париж матбуоти В. Брандтнинг визитини шарҳлаб, икки мамлакат ўртасида кўпгина мунозарали проблемалар тўпланганлигини қайд қилмоқда.

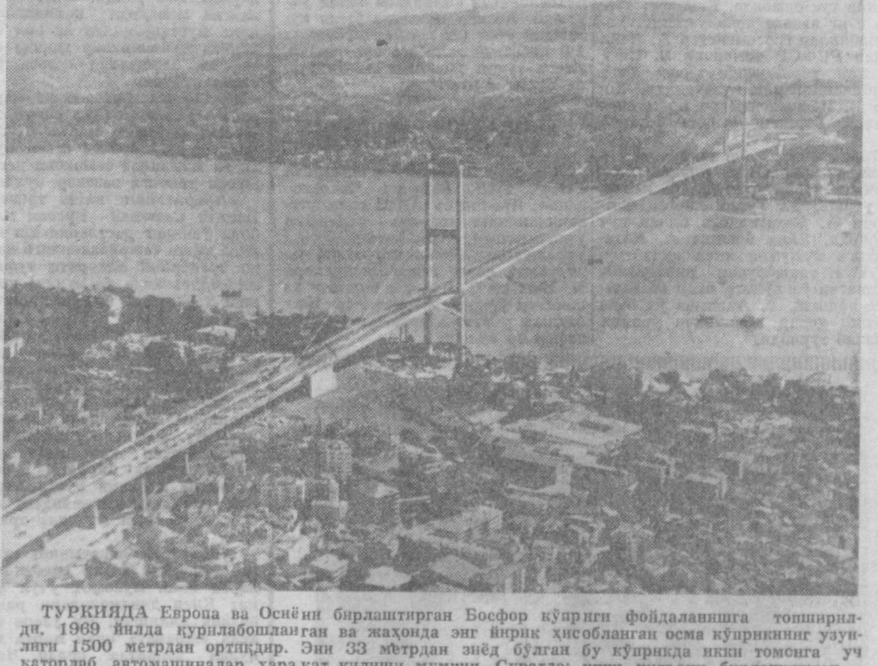

ТУРКИЯДА Европа ва Осиёни бирлаштирган Босфор кўприги фойдаланишга топширилди. 1969 йилда қурила бошланган ва жаҳонда энг йирик ҳисобланган осма кўприкнинг узунлиги 1500 метрдан ортиқдир. Эни 33 метрдан зиёд бўлган бу кўприкда икки томонга уч қаторлаб автомашиналар ҳаракат қилиши мумкин. Суратда: икки қитъани бирлаштирган Босфор осма кўпригининг умумий кўриниши.

КЕЙСТОН—ТАСС фотоси.

ЖАМОАТЧИЛИК—ТАЯНЧИМИЗ

Совет милицияси юстиция, прокуратура, суд, давлат хавфсизлик органлари билан биргаликда жамоатчилик ва меҳнат коллективларининг кундалик ёрдамига таянган ҳолда мамлакатимизда қонун ва ҳуқуқ тартиботи ишларини янада мустаҳкамлаш, жиноятнинг олдини олиш, шунингдек уни келтириб чиқарувчи манбаларини тугатишга доир вазифаларни бажаришда актив иштирок этмоқда. Шу жумладан Калинин район милиция ходимлари ҳам ўз ишларини район активи ва аҳолига суянган ҳолда олиб бораётирлар. Бу эса аҳоли орасида бўладиган турли жиноятларнинг олдини олиш имконини бермоқда.

Кейинги йиллар ичида районда ичкиликбозликка қарши турли тадбирлар амалга оширилди. Биринчидан, барча савдо объектларида ичкилик сотишнинг СССР Олий Совети қабул қилган қарор асосида ташкил этишга эришдик. Бунга риоя қилмаган анчагина савдо ходимлари ўз коллективларида муҳокама қилинди, милиция органлари томонидан тегишли жазолар олдилар.

Аҳоли орасида ичкиликбозлик, оилани мустаҳкамлаш, болалар тарбиясини йўлга қўйиш борасида кўплаб суҳбатлар ўтказилди. Бунда Зияев, Давидов, Исаев каби милиция ходимлари бошқаларга ибрат бўлдилар.

Маълумки, ўтмишнинг жирканч сарқитларидан бири чайқовчиликдир. Районимиз ички ишлар бўлими ва умуман милиция хизатчилари бу сарқитга қарши кескин кураш олиб бормоқдалар. Юсупова Муҳаббат 1940 йилда туғилган. У ҳеч қаерда ишламасдан ҳамма вақт чайқовчилик билан шуғулланиб келган. Яқинда бу чайқовчи Кўктерак бозорида камёб ҳисобланган 11 рўмолни тенг баравариға қиммат сотаётган пайтда қўлга тушди. Энди Муҳаббат суд олдида жавоб беради. В. С. Асенян илгари ҳам чайқовчилиги учун қора курсида ўтирган эди. Аммо у бундан хулоса чиқармади. Яқинда Кўктерак бозорида бир тонна асал билан чайқовчилик қилаётгани устида ушланди.

Шуниси аҳамиятлики, бундай чайқовчиларни фош этишда бизга жамоатчиликнинг ўзи катта ёрдам бермоқда. Бу албатта, милиция ходимлари билан аҳоли ўртасида алоқанинг тобора мустаҳкамланиб бораётганлигидан далолат беради. Милиция ходимлари дружиначилар билан ҳамкорликда колхоз, совхоз мулкини талон-тарож қилаётган безориларни ҳам қўлга туширишмоқда. Ўзбекистон паррандачилик фабрикасининг ишчилари Юрков, Пужакин ва Фокинлар шу йил 8 сентябрда 32 бош товуқ ва 100 дан ошиқ тухумни ўғирлаб чиқаётган вақтларида қўлга тушдилар ва жиноий жавобгарликка тортилдилар. «Дамачи» совхозининг ишчилари Қорабой Жумақулов, А. Юсупов, Ж. Рисқуловлар совхоз олма, узумларини талон-тарож қилишда устаси фаранг эдилар. Милиция ходимлари бу ўғриларни анчагина вақт мобайнида қўлга туширолмадилар. Яқинда халқ дружиначилари майда безориларни тумшуғидан илинтириб, милицияга топширдилар. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Юқоридаги фактлар шуни кўрсатиб турибдики, қаерда милиция ходимлари жамоатчилик билан алоқани мустаҳкамлар экан, шу ерда ҳар қандай жиноят тез фош бўлади ва унга нисбатан кескин чоралар кўрилади. Бу эса тартиббузарлар, безорилар, халқ мулкини талон-тарож қилувчилар сонининг кескин камайишига замин яратади.

О. МИРПЎЛАТОВ,
Калинин район ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари, милиция подполковниги.

Бизнинг ахборот

ОБЛАСТИМИЗДА ЯГОНА

Тўйтепа маркази шаҳар қиёфасига кириб бораётир. Янги турар-жой жамоат бинолари қад кўтариб, посёлка ҳуснига ҳусн қўшилмоқда.

Яқинда бу ерда областимизда ягона автовокзал ишга туширилди. Бино икки қаватли бўлиб, пассажирларнинг дам олиб, ҳордиқ чиқаришлари учун ҳам барча қулайликлар бор. Болалик оналар учун алоҳида хона ажратилган. Шу билан бирга радиоузел, справка бюроси пассажирлар хизматида. Яқин кунлар ичида машиналар тўхтайдиган жойларга телевизион аппаратлар ўрнатилади. Бу эса диспетчерлик ишини анча яхшилайди. Автобус шоферларининг овқатланиб, дам олишлари учун ҳам хоналар ажратилади.

Бу ердан Бекобод, Ленинобод, Олмалиқ, Ангрен шаҳарларига автобусда бориш мумкин. Автостанция анча кенгайтирилиб, унда юзга яқин автобуснинг туриши учун майдонча ҳам қуриб битказилди.

АЛЛО, КОЛХОЗДАН ГАПИРАМИЗ!

Чирчиқ шаҳрида 4 минг номерли янги АТС монтаж қилиниб, унинг бир қисми шу йилнинг биринчи кварталида ишга туширилди. Қолган 1800 номери чирчиқликлар хонадонига кириб борди. Шунингдек Бекобод шаҳрида ҳам шундай АТС фойдаланишга топширилди.

Пахтакор районларда ҳам янги АТСлар очиляпти. Янгийўл районидаги Свердлов номли совхозда янги АТС фойдаланишга топширилади. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги байрамигача областимизнинг ўн бирдан ортиқ колхозида, тўртта совхозда янги АТС қурилади. Янгийўлдаги Энгельс номли колхозда, Бўстонлиқ районидаги «Қизил ту» колхозида, «Бурчмулла» дам олиш санаторийсида, «2-Далварзин» совхозларида ҳар бири 100 ва 150 номерли янги АТСлар ишга туширилади.

ҲАВАСКОР РАССОМЛАР КЎРГАЗМАСИ

Тўқимачилар маданият саройида Тошкент область ҳаваскор рассомлари кўргазмаси очилди.

Кўргазма заллари бўйлаб юрар экансиз, ҳаваскор рассомларнинг хилма-хил расмлари билан танишасиз. Аввало, диққатингизни сюжетли расмлар тортади. Бу жанр мураккаб ва қийин бўлишига қарамай, тасвирланаётган ҳаётни бир мунча тўлиқ ва кўп қиррали акс эттириши билан ажралиб туради. Мана, студент И. Литвиновнинг «Смена номли улкан расми. Автор асар композициясини ишонч билан ишлаган, бир группа қурувчиларнинг сменага бораётган ҳолатини тасвир маконига муваффақият билан жойлаштирган.

«Миконд» заводи мастери М. Алимов, «Ташсельмаш» заводи бўёқчиси Р. Габдраҳимов, немис тили ўқитувчиси М. И. Сленишевга ўхшаш бошқа рассомлар ҳам муҳим темаларга қўл уриб, тасвирланаётган воқеанинг моҳиятини очиб беришга, ёрқин ранглар орқали кишилар кайфиятини ифодалаб беришга ҳаракат этишган. М. Алимов «Пахта байрами» тасвирида тиниқ, қувончни ифодаловчи ёрқин ранг танланган, у мазмунга ҳамоҳанг.

Манзара жанридаги асарлар нинг мазмуни, оҳанги хилма-хил. Бўстонлиқ районидан дурадгор Р. Ниёзбоевнинг жозибали рангларда чизилган табиат манзаралари ва этюдларини ана шундай яхши асарлар орасига қўша оламиз. Айниқса, бўёқчи Р. Габдраҳимов табиат манзарасини чизишга ўзига хос маҳорат билан ёндошади. Унинг «Машқ пайтида» ва бошқа расмлари шулар жумласидан.

График тасвирлар бўлимига қўйилган асарлар кўплиги ва темаси бўйича ранг-баранглиги билан киши диққатини айниқса жалб этади. Бульдозерчи М. Бозоровнинг ижодий ишлари чинакам рассом маҳорати даражасида яратилган дейиш мумкин, унинг «Ўзбек халқи ҳаёти ва турмуши» номли линогравюралар туркумида оддий одамлар ҳаётининг турли-туман лавҳалари ҳаққоний ва ажойиб тарзда тасвирлаб берилган.

Ҳаваскор ҳайкалтарошлар ҳам кўргазмада қизиқарли асарлари билан қатнашганлар. Тўқимачилар маданият саройидаги халқ рассомлари устахонасининг ҳайкалтарошларидан Р. Савельев, С. Черепанов, Ю. Левачкин, В. Беспалько, Э. Нуриддинов, М. Сорокинлар ўз асарларида кишиларнинг психологик ҳолатини нозик ва нафис тасвирлаб, тўқимачилик комбинатидаги илғор кишиларни акс эттирувчи ҳайкаллар туркумини яратишган.

Кўргазмадан тасвирий санъатга оид барча турдаги асарлар ва амалий санъат маҳсулотлари ўрин олган. Булар ёшларимизнинг тасвирий санъатга бўлган катта қизиқишини кўрсатади. Томошабинларда ўзбек тасвирий санъатининг янада равнақ топишига ишонч уйғотади.

О. ТОЛИПОВ.

«БИЛИМЛАР УЙИ»ДА Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби М. Саидов ижодига бағишланган кўргазма очилди. Кўргазмада рассомнинг турли даврда яратган хилма-хил жанрга оид тасвирий асарлари ўрин олган. Суратда: шу рассом мўйқаламига мансуб «Дугоналар» (юқорида), «Онла» (пастда) номли расмларни кўриб турибсиз.

Л. Глауберзон фоторепродукцияси.

ТАЪЛИМНИНГ МОҲИР УСТАСИ

Ҳолида Азизовани бошланғич таълимнинг моҳир устаси, дейишганича бор. Бошланғич синфларда дарс беришнинг ўзи бўлмайди. Бунинг учун қунт, чидам, педагогик маҳорат талаб этилади.

Ўн олти йилдан бери 1-2-синфларда дарс бериб, у катта тажриба тўплади. Бошланғич синф ўқитувчиларининг методика бирлашмасига раҳбарлик қилаётган бир пайтда қатор яхши ташаббуслар билан чиқди. Айниқса, тўла ўзлаштиришга эришиш борасида жонбозлик кўрсатди. Шу-шу бўлдию, Тошкентдаги 12-мактабда 100 процент ўзлаштиришга эришиш ҳаракати кучайиб кетди. Мактабда очиқ дарслар, ўзаро тажриба алмашиш соатлари ўтказила бошланди.

Методика бирлашмаси аъзоларининг кучи билан 200 дан ортиқ кўргазмали қурол тайёрланди. Моҳир ўқитувчи изидан бориб ишлаётган Раҳбар Қосимова, Мукамбар Алиева, Саида Юсупова, Хатира Умаржонова кабилар ҳам ўзлари дарс бераётган синфларда тўлиқ ўзлаштиришга эришмоқдалар.

Ҳа, Холида опа Азизова дарс «мағзи»ни болаларга яхши сингдиролади. Бунинг учун ҳар бир дарсга олдиндан пухта ҳозирлик кўради, машғулотларни кўргазмали қуроллар асосида олиб боради.

— Очиқ дарслар, методик докладлар уюштириб туришнинг фойдаси катта, — дейди Киров район халқ маорифи бўлимининг методисти К. Мадаминов. — Бу хил тадбирлар Ҳолида Азизова каби моҳир ўқитувчиларимиз томонидан тайёрланмоқда. Ахир, бир соатлик яхши дарс мазмунли бир асар эмасми!

С. СУЛТОНОВ.

Фан-техника оламида

КРИСТАЛЛАР ЗАВОДДА ҲОСИЛ ҚИЛИНАДИ

Черноречинск химия комбинатининг корунд цехида неча юзлаб ёрқин ўт ёниб туради, қўнғироқчалар жиринглаб туради. Бу ерда сунъий лаъл тош вужудга келтирилади. Дозаборнинг болғачаси зарб берғач, водород оқими ёқилувчи горелка оташига алюминий аччиқ тоши ва бошқа металларнинг оксидларидан қилинган бир чимдим упа тушади. Бу ерда болғанинг мана шу қўнғироқдек товуши орасида ҳар бир аппаратда биттадан қимматбаҳо тош кристаллари улғайиб боради.

Цехнинг ўзига хос «оркестри»га янги бир «овоз» қўшилди — «Корунд-1» агрегати ишга туширилди. Унда бирданига неча ўнлаб аппарат ишлайди. Блок бир йилда неча юзлаб килограмм синтетик тош ҳосил қилади. Блокни икки оператор бошқаради. Черноречинск химиклари мамлакатда биринчи бўлиб сунъий муҳитда қимматбаҳо тош вужудга келтиришни ўрганиб олдилар. Улар ҳар куни соатсозлик ва асбобсозлик заводларига, заргарлик устахоналарига неча ўнлаб килограмм ранг-баранг корунд юбориб турибдилар. Икки марта давлат сифат белгисини олган тўққизил «Рубин-10» энг кўп ишлаб чиқарилаётган маҳсулотдир. Унинг туси табиий тошникидан фарқ қилмаса-да, кристаллнинг тиниқлиги ва пишиқлиги жиҳатидан табиий тошдан анча устун туради. Соатсозлар ҳам, асбобсозлар ҳам, заргарлар ҳам буни билишади.

Корхона маҳсулот ишлаб чиқаришни доимо кўпайтириб бормоқда. Беш йиллик охиригача цехда «Корунд» типидаги яна бир неча блок монтаж қилинади, янги ускуна синтетик тош ишлаб чиқаришни кўпайтиришга имкон беради.

ЗИЛОЛ СУВ РЕЦЕПТИ

СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимига қарашли кончилик ишлари институтининг олимлари жуда арзон йўл билан орзу қилинган обизилол олдилар. Сибирликлар яратган установкада бирон аралашма, асорати ҳам бўлмаган, ёки олимларнинг айтишича, оптик зичликка эга бўлган шундай сув ҳосил қилинади. Бунда электр энергия сарфи анъанавий дистиляция методи билан зилол сув ҳосил қилишдагига нисбатан минг марта камроқ сарфланади.

Зилол сув олиш «рецепти» электрокоагуляция принципидан фойдаланишга асосланган бўлиб, сувдан (руда саралаганда қилинган каби) фойдали элиментлардан ташқари, ҳатто ҳамма энг нозик аралашмалар ҳам чиқариб ташланишига имкон беради. Установка содда тузилган. Уни ҳар қандай корхона ўз лабораториясида ясаб олиши мумкин. Яқинда Сибирь олимлари зилол сув олиш йўлини Қозондаги кинофотоматериаллар фабрикаси мутахассисларига, Москва автомобиль заводи мутахассисларига, Грузия виночиларига, Новосибирск фармацевт химикларига юбордилар.

(ТАСС мухбирлари)

Спорт

КУРАШ КЕСКИНЛАШМОҚДА

Республикамиз чемпиони А. Хўжаев хотирасига бағишлаб ўтказилаётган шахмат мусобақалари кескин тус олмоқда. Бешинчи турдан сўнг вазият анча ўзгарди. Томошабинлар гроссмейстер А. Лейн билан РСФСР чемпиони В. Цешковский учрашувида қизиқ-қизиқ комбинацияларни кузатдилар. Ҳозир В. Цешковский уч ярим очко тўплаб, биринчи ўринда бормоқда.

Тошкентлик ёш шахматчи Г. Аъзамов эришаётган ютуқлар ҳам барчани қувонтирмоқда. У кейинги учрашувда Туркманистон чемпиони А. Кахагелдиев билан куч синашди. Ўйин бошида А. Кахагелдиев ҳужумни анча кучайтирди. Сўнг ташаббусни тошкентлик шахматчи ўз қўлига олди ва ғалабага эришди. Г. Аъзамов уч очко тўплаб, ҳозир иккинчи ўринни эгаллаб турибди.

ЁШ ФУТБОЛЧИЛАР ЮТУҒИ

УЕФА саралаш турнирининг биринчи мусобақаси бўлиб ўтди. Унда СССР ёшлар терма командаси Чехословакия командаси билан учрашди. Кескин вазиятда ўтган курашдан сўнг ёш футболчиларимиз 1:0 ҳисобида ғалабага эришдилар. Ягона тўпни ўйиннинг 46-минутида Еремеев киритди.

ГИМНАСТИКАЧИЛАРНИНГ ХАЛҚАРО УЧРАШУВИ

Ҳозир Япония оролларида СССР, ГДР, Венгрия, Чехословакия, Япония ва АҚШ гимнастикачиларининг халқаро учрашуви ўтказилаяпти. Мўлжалланган учта учрашувнинг биринчиси бўлиб ўтди. Унда совет гимнастикачилари Н. Ким ва Э. Саъдий биринчи ва иккинчи ўринни эгалладилар. Навбатдаги учрашувларда ҳам уларга зафар ёр бўлсин.

• Бокулик архитектор Л. Берберов онласи тарбиялаётган арслонлар сони яна биттага кўпайди. Янги туғилган шерваччани кичкина Ева билан Рома ўзларига дарров ўргатиб олишди. Ёввойи ҳайвонлар янги квартирага анча кўникиб қолган. Суратда: Берберовлар она бола арслонларни сайрга олиб чиқишди.

ТАСС фотохроникаси.

КЕСКИН УЧРАШУВЛАР ОРТДА ҚОЛГАНДА...

(ФУТБОЛ БЎЙИЧА СССР ЧЕМПИОНАТИ ЯКУНЛАРИГА ДОИР)

Мана, бу йилги футбол мавсуми ҳам ортда қолди. 28 октябрда бўлган энг сўнгги ўйиндан кейин ишқибозларнинг ҳаяжонли ҳам тинди. Энди якунланган мавсумда командаларнинг муваффақияти ва бой берилган имкониятлар ҳақида батафсил, атрофлича хулоса чиқарса бўлади.

Маълумки, Ереваннинг «Арарат» командаси ўз спорт тарихида биринчи марта СССРнинг биллур кубоги эгаси бўлди ва мамлакат чемпиони деган юксак унвонга сазовор бўлди.

«Арарат»нинг катта тренери Никита Симонян Ереван клубида ўзининг дастлабки иш йилида катта тажрибакорлиги ҳамда тренерлик маҳорати туфайли коллективда ўз кучига ишониш вазиятини вужудга келтира олди. Мана шу кайфият, менимча, ҳал қилувчи ролни ўйнади. «Арарат» аввал ҳам олий классдаги ўйинчиларга эга бўлган, образли қилиб айтганда чемпионлик унвони учун дастлабки қадамларни қўйган эди. Бу йилги муваффақият кутилганидан ҳам зиёда бўлди. «Арарат» бирйўла кубок ва олтин медални қўлга киритиб, камдан-кам командага насиб этган «қўш ютуққа» эришди.

Маълумки, мавсумнинг сўнгги турларига қадар ереванликларга икки мукофот учун фақат Киев динамочилари рақобатлик қилишди. Бу ўзаро баҳсда «Арарат» икки марта ноқулай вазиятда қолди. Чемпионат ўйинларида, август ойида тўрт марта муваффақиятсизликка учраганида ҳамда финал учрашувда сўнгги минутгача 0:1 ҳисобида ютқазиб турганида ана шундай оғир вазиятда қолди. Бироқ, ҳар икки сафар ҳам жасорат кўрсатиб, қийин аҳволдан чиқа олди.

Бутун мавсум давомида Ереван ва Киев футболчилари билан бирга Москва динамочилари ҳам ишқибозлар диққат-эътиборида бўлди. Бу клуб футболчилари ҳам юксак мукофот учун даъвогар эдилар. Бироқ кўпгина ютқизиқлар командага бронза медалидан юқорироқ мукофотни эгаллашга имкон бермади. Мукофотли ўринларни эгаллаган командаларнинг бир хусусиятига эътибор бермай бўлмайди. Агар Ереван қарор топган бўлса, Киев ва Москва коллективлари кейинги йилларда янги ёш, қобилиятли футболчиларни синаб кўрмоқдалар.

СССРнинг ўтган йилги чемпиони — Ворошиловграднинг «Заря» клуби футболчилари бу йил кучли олтиликдан ҳам жой ололмадилар. Бу «Заря» ёмон ўйнади, деган гап эмас. Ворошиловград футболчилари мавсумни яхши бошлаб, ўзига хос ҳужумкор ўйин кўрсатишди. Мавсум ўртасида эса биринчи ўринга даъвогарлик қилган командалар сафида борди. Кейин эса суръат бўшаштириб юборилди. Бунда, аввало, айрим ўйинчиларнинг талабчанликни йўқотганлиги, жисмоний тайёргарлик ва тезкорликка етарли эътибор бермаганлиги сабаб бўлди. Эҳтимол, чемпионлар «ошкор техника» услубида ўйнамоқчи бўлиб кўришган, аммо бу нотўғри тактика уларни қаттиқ жазолади. «Заря» бу гал аввалгидек мураккаб масалаларни моҳирона ҳал қилишга ожизлик қилди. Шундай бўлса ҳам команда сўнгги тургача бронза медалларига даъвогарлик қилди. Аммо, сўнгги учрашувда муваффақиятсизликка учраб, еттинчи ўринга тушиб қолди.

Маълумки, 1973 йилги СССР чемпионатида кўпгина баҳслар туғилишига сабаб бўлган янгича низом қўлланилди. Ҳужумчиларнинг самарадорлигини ошириш мақсадида, дуранг натижа йўқ қилинди. Бу эксперимент футбол чемпионатида қўшимча проблемаларни туғдирди. Командалар жадвалда шундай зич жойлашдиларки, навбатдаги соф ғалаба эришган ҳамда икки очко олган команда бирйўла беш поғона, ҳатто ундан ҳам юқорироқ ўринга кўтарилларди. Чемпионат давомида асосий вақт 1:1, 2:2 ҳисобида тугайдиган бўлса, пенальти бериш мақсадга мувофиқ эмаслиги кўриниб қолди. Чемпионат низомини ўзгартириш кечиккан эди. Унинг натижасини таҳлил қилиш СССР чемпионати тугаганидан кейингина бошланди. Бундай қараганда, янги низомни ёқлаб чиқувчиларга қараганда қаршилар кўпайиб қолдики, бу ҳол янги низомни яна қайта кўриб чиқишга олиб келиши турган гап.

Ўтган мавсумда (асосий вақтда) аввалги йилдаги чемпионатга қараганда кам тўп киритилди. Лекин, бунга қарамасдан мавсум муваффақиятли якунланди, деса бўлади. Аввалги йилдаги танқид ўз самарасини берди. Кўпгина учрашувлар кескин, қизиқарли кураш билан ўтди.

Янги мавсумда олий лигада Минскнинг «Динамо» ва Ростов-Доннинг Армия Спорт клуби командалари қатнашмайдилар. Уларнинг ўрнини биринчи лига ғолиблари Одессанинг «Черноморец» ва Кишиневнинг «Нистру» командалари эгаллашади. Бу клублар кучлилар сафида қатнашганлар. Тўғри, Кишинев футболчилари 1964 йили олий лигадан чиқиб кетиб, узоқ танаффусдан кейин кучлилар сафига қайтиши бирмунча кутилмаган ҳол бўлса, Одесса футболчиларининг кучли ўн олтилар сафидан жой олиши ҳеч кимни таажжубга солмайди. Янги мавсумда олий лига дебютантларини янги чемпион «Арарат» имтиҳондан ўтказади. Ўйлаймизки, Ереван футболчилари янги мавсумда ҳам пешқадамликка бўлган мавқеини сақлаб қолишга ва олий лига дебютантларини жиддий синовдан ўтказишга ҳаракат қиладилар.

О. КУЧЕРЕНКО,
(АПН).

Редактор ўринбосари
Р. УМАРОВ.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ САВДО БОШҚАРМАСИ

Янгийўл горторги (Янгийўл шаҳри, Самарқанд кўчаси, 171-уй).

ХАРИДОРЛАРГА МАЪЛУМ ҚИЛАДИКИ,

Янгийўл шаҳридаги магазинларда ва шаҳар атрофидаги колхоз магазинларида

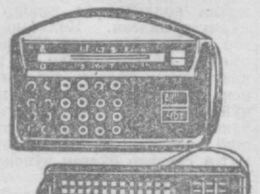

чекланмаган миқдорда узун, ўрта ва қисқа тўлқинда ишлай оладиган, маҳаллий ва олис радиостанцияларнинг эшиттиришларини ички магнит антеннаси ёрдамида қабул қилишга мўлжалланган кичик ҳажмли IV класс кўчма радиоприёмниклар

МАВЖУД

Портатив радиоприёмниклар саёҳатда ва дам олишда жуда зарур ҳамроҳдир.

Магазинларимизга марҳамат қилинг.

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.15— МОСКВА. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.05 —Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.40 —«АХБОРОТ». 18.55 — Миллионлар ленинча университети. 19.20— Концерт. 19.40 — «АХБОРОТ». 20.00 — МОСКВА. **Футбол: «ДИНАМО»** (Тбилиси) — «ТОТТЕНХЭМ» (Англия). 21.45 — «ВАҚТ». **Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ҳиндистонда бўлишига доир.** 22.45 — ТОШКЕНТ. **«ЧАШМА». ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 18.00 — МОСКВА. 18.30 —Спорт мусобақалари, 19.30 — Жаҳон халқлари ижоди. 20.00 — ТОШКЕНТ. «Фан» программаси. 20.30 — Пахтачиликда техника тараққиёти. 21.00 — Рақслар гулдастаси, 21.25 — «Сиҳат-саломатлик», 21.55 — Ҳужжатли фильм. 22.15—Концерт. 22.45 — МОСКВА. Муслим Магомаев куйлайди. УЧИНЧИ ПРОГРАММА — 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Фильм-репортаж. 19.30— Ўқув кўрсатуви. 20.10 — Тошкент ва тошкентликлар, 20.50 — **Бир умрга тенг йил** (бадиий фильмнинг 2-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28/XI да **Марварид изловчилар**, 29/XI да **Рус кишилари.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/XI да **Абу Райҳон Беруний**, 29/XI да **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/XI да **Ужарлар**, 29/XI да **Хотинимнинг эри**, 30/XI да **Қонли тўй**,

КИНО

Қум карьери генераллари — «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА», «МОСКВА», «ВОСТОК», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), ҲАМЗА номли (17.00, 19.0, 20.45), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 16.00).

Привалов миллионлари (2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Кашмирдаги севги — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Сайха — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Анупама — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Эҳтиром ташрифи — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Жавоҳир маликасига ҳужум — ҲАМЗА номли (11.00, 13.00 15.00), «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Манеж қироли — «СПУТНИК» (11.00, 12.00);

Мушук излари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ўзбекистон радиоси коллективи пропаганда бош редакциясининг катта редактори С. Тиллахўжаевга онаси

Буойша ҲАСАНХЎЖАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг С. В. Стародубцев номидаги Физика-техника институти коллективи институт катта илмий ходими Б. С. Йўлдошевга онаси

Баҳри ҒУЛОМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент область Орджоникидзе район партия комитети ва район ижроия комитети Салор посёлка Совети ижроия комитетининг раиси

Риҳси Носирович НОСИРОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия билдирадилар.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари — В35885, В37916. Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши, ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050. Совет қурилиши маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В37045, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Индекс 64634. В. 1872. Р. 01864.